

Program LEADER „Měníme Hranicko“

Příručka pro žadatele ve Fichi č.7 Rozvoj cestovního ruchu k Výzvě č. 1/2009

Tato publikace slouží jako návod pro žadatele, kteří předkládají Žádost o dotaci na realizaci projektů v rámci naplňování Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“ a to ve Výzvě č. 1/2009, **konkrétně ve Fichi č.7 Rozvoj cestovního ruchu.**

Místní akční skupina
Rozvojové partnerství Regionu Hranicko
Tř. 1. Máje 2063
753 01 Hranice
Tel. 581 601 716, email: ropa@regionhranicko.cz

Rozvojové partnerství
Regionu Hranicko

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova: Evropa investuje do venkovských oblastí.

Kontaktní osoby:

Mgr. František Kopecký – manažer MAS

Tel. 773 583 020, email: f.kopecky@regionhranicko.cz

Gabriela Olivová, DiS. – finanční manažerka MAS/asistentka

Tel. 773 593 020, email: g.olivova@regionhranicko.cz

Obsah:

1. CHYSTÁME PROJEKT	3
1.1. Fáze vzniku projektového záměru.....	4
1.2. Fáze seznámení se s podmínkami programu.....	5
1.2.1. Komentáře k textu Výzvy č.1/2008.....	.6
1.2.2. Komentáře k textu Fichí.....	.7
1.2.3. Komentář Pravidel IV.1.2.	24
1.3. Fáze přípravy osnovy projektu.....	25
1.4. Fáze vyplnění formuláře Žádosti o dotaci.....	28
1.5. Administrativní postupy příjmu, kontroly a hodnocení Žádostí .	31
2. NÁZVOSLOVÍ A ÚVOD DO SVĚTA LEADER.....	36
3. STRUČNĚ O PODNIKATELSKÉM PLÁNU.....	41

Pzn.: Pro každou vyhlášenou Fichi existuje samostatná verze Příručky pro žadatele, tato je určena pouze pro žadatele v rámci Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu, pokud jste žadatelem v rámci jiné Fiche, opatřete si příslušnou verzi. Všechny 4 publikace jsou ke stažení na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva → Příručky pro žadatele

Doporučení: Místní akční skupina (dále jen MAS) Rozvojové partnerství Regionu Hranicko má za sebou v roce 2008 již jednu vyhlášenou a zadministrovanou Výzvu. Žadatelům tehdy sloužila podobná publikace jako je tato. Jelikož mnozí z Vás jste se s ní setkali, upravili jsme pro tuto Výzvu rozložení kapitol Příručky. Tato verze začíná ihned realizační částí s přímými návody a komentáři k přípravě a podání Žádostí o dotaci. Vám, kteří se s touto publikací a především s dotacemi z Programu LEADER „Měníme Hranicko“ setkáváte poprvé, doporučujeme seznámit se nejprve s kapitolami 2. a 3. a pak teprve pokračovat následující kapitolou 1.

1. CHYSTÁME PROJEKT

První kapitola, tzv. realizační část Příručky pro žadatele popisuje chronologicky celý proces z pohledu Vás žadatelů, **od vzniku nápadu, vytvoření a podání Žádosti o dotaci, přes vyhodnocení MAS až po podpis Dohody o poskytnutí dotace se Státním zemědělským intervenčním fondem** (dále jen SZIF).

Pzn.: Období realizace projektu, jeho úspěšné vyúčtování, ukončení, předložení Žádosti o proplacení, zajištění udržitelnosti projektů a cestu k bezproblémovým kontrolám poskytovatelů dotace po ukončení projektu se vztahují pouze ke schváleným žadatelům a nejsou předmětem této publikace. Ovšem je samozřejmé, že důležité informace z realizační fáze Vašich projektů, které mají nějaký vztah a vliv na fázi přípravnou, jsou již obsahem následujících kapitol.

Žadatelé se při podání Žádosti o dotaci, realizaci projektů a dalších nezbytných procesech musí řídit podmínkami stanovenými v celkem třech dokumentech (odkazy na jejich umístění viz další kapitoly):

- a) Výzva č. 1/2009 pro předkládání Žádostí o dotaci na realizaci projektů v rámci naplňování Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“ (dále jen Výzva)
- b) Plný text příslušné Fiche, v rámci které podává Žádost o dotaci (dále jen Fiche)
- c) Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, Opatření IV.I.2 Realizace místní rozvojové strategie (dále jen Pravidla IV.I.2.)

Žadatel je proto povinen se s jejich kompletním zněním seznámit a těmito podmínkami se řídit.

Doporučení: Jedná se o v některých místech dosti složité a nepřehledné texty, které navíc popisují celou tuto fázi bez chronologického členění. Žadatelům proto doporučujeme následující postup:

- *Postupovat dle této příručky, která střídá několik metodických přístupů: seřazení podmínek ze všech třech dokumentů do chronologického a logického sledu, odkaz na příslušné pasáže jednotlivých dokumentů v bodech, kdy je jejich plná znalost potřebná, doplnění doslovně ocitovaných podmínek o vysvětlující komentáře a podrobnější informace, doporučené návody a rady, jak danou podmínku uchopit a zvládnout.*
- *Tam, kde to příručka doporučuje, seznámit se s plnými texty jednotlivých dokumentů. Příručka pro žadatele, ač se snaží o maximální přesnost a všeobsažnost ze svého titulu NEMŮŽE nahradit tyto tři zásadní dokumenty, které jsou této Příručce nadřazeny.*

1.1. Fáze vzniku projektového záměru

Tato kapitola nemá za cíl vyškolit žadatele v oblasti vzniku a realizace projektů, pouze podává velmi stručné a okleštěné vysvětlení základních pojmů a dá se snad nazvat ultrastručným průvodcem vzniku Vašeho projektového záměru. Proto text této podkapitoly nepovažujte za vyčerpávající, ani obecný, je přímo cílen pro žadatele do programu LEADER na Hranicku.

Co je to projekt:

Termín projekt má spoustu více či méně podobných definicí, pro naše účely je nejvhodnější asi toto vysvětlení:

Soubor navazujících aktivit uskutečňovaných organizovaným způsobem, s jasně definovaným začátkem a koncem, realizovaných na určitém místě, během určité doby a s určitými zdroji, za účelem dosažení specifických požadovaných výsledků, aby byly uspokojeny jasně definované cíle.

Vznik projektového nápadu (záměru):

V procesu vytváření projektového nápadu je potřeba soustředit pozornost na následující otázky:

- a) Čeho chceme dosáhnout? (cíl)
- b) Proč potřebujeme tento projekt? (účel)
- c) Jak ho můžeme dosáhnout? (aktivity)

Ihned po vzniku projektového nápadu je potřeba často ihned zhodnotit a promyslet jeho reálnost. Častou metodou k tomuto zhodnocení je test CARMAT:

- (Clear) Jasný: Je aktivita, která se vztahuje k cíli, jasně definovaná?
- (Attractive) Atraktivní: Vyvolává změny?
- (Realistic) Realistický: Je celkový úkol (byť znamená výzvu) fyzicky možný?
- (Measurable) Měřitelný: Budou hledané výsledky viditelné poté, co bude daný úkol projektu splněn?

- (Accepted) Akceptované: Je přijatelný pro osoby, kterých se projekt týká? Jaký přínos bude projekt představovat pro organizaci nebo skupinu?
- (Time-bound) Časově zavazující: Jaká je lhůta pro jeho dokončení?

Jakmile máte jasnou představu o výše zmíněných prvcích, je vhodné Váš nápad rozepsat do stručné písemné podoby. Využít k tomu můžete Formulář projektového námětu, který pro žadatele připravilo Rozvojové partnerství regionu Hranicko spolu s Hranickou rozvojovou agenturou. Jednoduchý a stručný formulář najdete na adrese www.regionhranicko.cz/hranicka-rozvojova-agentura/projektove-namety. Jeho vyplněním Váš projektový záměr zařadíte do databáze projektových námětů regionu Hranicko. Databáze je interní a není nikde zveřejněna. Nemusíte se proto bát odcizení Vašeho know-how. Po vyplnění formuláře budete pravidelně informováni o možnostech získání dotací pro svůj záměr (tedy nejen těch z Programu LEADER), nabízí se též možnost bezplatné konzultace a upřesnění Vašeho záměru s místními odborníky. **Zvláště Vás, žadatele v Programu LEADER „Měníme Hranicko“ žádáme o vyplnění tohoto dotazníku.** Umožní nám lépe monitorovat zájem o jednotlivé vyhlášené fiche, případně Vás zavčas upozornit na možný nesoulad Vašeho záměru s podmínkami programu apod.

1.2. Fáze seznámení se s podmínkami programu

Doporučení:

Tato kapitola je komentovaným průvodcem obsahu plného textu Výzvy č.1/2009, vyhlášených Fichí a Pravidel IV.1.2. Proto doporučujeme mít pro další postup při ruce text Výzvy, text Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu a text Pravidel IV.1.2. (odkazy na dokumenty jsou uvedeny na začátku příslušných podkapitol). Můžete tak porovnávat danou podmínku či informaci s jejím komentářem v této příručce.

Pro zjištění, zda Váš projektový záměr je podporovatelný z Programu LEADER „Měníme Hranicko“ a má tedy vůbec smysl uvažovat o podání Žádosti v tomto programu, je vhodné seznámit se nejdříve s **podstatnými podmínkami programu**. Mezi tyto podstatné podmínky programu můžeme zařadit např. **oprávněnost žadatele, nutnost předkládání pravomocného stavebního povolení či jeho ekvivalentu, vyřešené vlastnické/nájemní vztahy k předmětu projektu ad.** Pokud byste je nespĺňovali, musíte se na jejich splnění přednostně zaměřit a je bohužel možné, že se Vám jejich splnění během dvou měsíců trvání výzvy nemusí podařit.

Tyto **podstatné podmínky programu** jsou v textu zvýrazněny rámečkem.

1.2.1. Komentáře k textu Výzvy č.1/2009

Plný text **Výzvy č. 1/2009 pro předkládání Žádostí o dotaci na realizaci projektů v rámci naplňování Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“** naleznete na webové adrese www.regionhranicko.cz/leader v sekci Aktuální výzva, na vyžádání na obecních a městských úřadech všech 31 obcí Hranicka či v kanceláři MAS.

1. bod přináší kontaktní údaje MAS, která výzvu vyhlásila.

2. bod přináší seznam Fichí, které jsou v daném kole vyhlášeny včetně typů aktivit a vhodných žadatelů. Ve Výzvě č.1/2009 vyhlásilo Rozvojové partnerství tyto 4 fiche:

- Fiche č.2 Zemědělské a potravinářské produkty
- Fiche č.3 Lesnická infrastruktura
- Fiche č.6 Spolkový život a sport
- **Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu**

Už tento 2. bod Výzvy Vám tedy poskytne základní odpovědi: Je můj projektový záměr mezi vhodnými typy aktivit či je některému z nich alespoň podobný? Našel jsem sebe nebo organizaci, kterou zastupuji mezi oprávněnými žadateli? Pokud tomu tak není, zkuste přemýšlet, zda se nositelem Vašeho projektu může stát některý z přípustných žadatelů či lze Váš projekt upravit tak, aby se mezi vhodnými typy aktivit octl.

3. bod poskytuje základní seznámení s důležitými milníky administrace Žádosti o dotaci a informace o meznících způsobilosti výdajů. Tyto postupy budou podrobně rozebrány v kap. 1.5. str. 31 této Příručky, proto obsahu tohoto bodu zatím nemusíte porozumět. Důležitý je však poslední odstavec: **taxativně vymezuje území působnosti MAS Rozvojové partnerství, tzn. pouze projekty realizované na tomto území, mohou být z Programu LEADER „Měníme Hranicko“ podpořeny.** Samozřejmě tím není myšleno, že by projekt musel být realizován na celém území všech 31 obcí Hranicka, nesmí však být realizován mimo toto území.

4. bod je taktéž důležitý, říká Vám, kdo a jak musí žádost předložit a především v jakých termínech. Při známém přístupu „nejvíc se toho stihne poslední den před uzávěrkou“, jsme uzávěrky sběru žádostí odlišili o jeden den pro každou fichi, tak abychom my i Vy případný nápor žadatelů v závěru výzvy zvládli. Tyto termíny jsou závazné a **NEMĚNNÉ!** Dále tento bod vymezuje formu, v jaké má být Žádost o dotaci podána. Alespoň jedna kompletní žádost včetně příloh musí být poskládána **ze samých originálů** příslušných dokumentů (pokud popis dané přílohy ve fichi nestanoví jinak), další jedno paré postačí jako identická kopie. **Nezbytné je odevzdat vyplněný formulář žádosti a povinnou přílohu Popis projektu také v elektronické podobě.** Tyto dva soubory tedy ze svého hard-disku vypálíte na CD nebo DVD, přípustné jsou formáty .pdf nebo .doc. Pokud Žádost odevzdáte bez elektronické verze či nějaké chybějící přílohy, bude přijata pouze podmíněčně, a Vy budete mít 5 dnů na nápravu. Pokud by se Vám ani poté nepodařilo chybějící části dodat, bude bohužel administrace Vaší žádosti ukončena (podrobněji o této fázi viz kap 1.5. str. 32).

5. bod pak přináší kompletní seznam a odkazy ke stažení závazných pravidel programu jak pro žadatele, tak i pro samotnou MAS.

Pokud jste tedy ve Výzvě nenašli podmínku, která by podání Vaší žádosti vylučovala, můžete směle pokračovat dále.

1.2.2. Komentáře k textu Fiche

Tzv. **Fiche** je závazný a standartizovaný **soubor podmínek, pravidel, cílů, kritérií a dalších informací, kterými se musí MAS i žadatel** během realizace Programu LEADER „Měníme Hranicko“ řídit.

Obsah fichí je v souladu se Strategickým plánem LEADER (dále jen SPL) „Měníme Hranicko“ a podmínkami Programu rozvoje venkova ČR (dále jen PRV). (Více o tom viz kapitola 2. Názvosloví a svět LEADER této Příručky, str. 36)

Kompletní text Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu naleznete na adrese www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→Vyhlášené fiche.

(ostatní Fiche naleznete na www.regionhranicko.cz/leader → Dokumenty ke stažení → Fiche_SPL_Menime_Hranicko)

Pzn.: Rozvojové partnerství vytvořilo Fiche dle dokumentu **Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013, Opatření IV.1.1. Místní akční skupina** (dále jen Pravidla MAS). S tímto dokumentem se nemusíte detailně seznamovat, relevantní informace v něm uvedené se objevují v této Příručce. Pro zájemce je dokument ke stažení na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→Pravidla)

Vaše žádost musí být podána v rámci vybrané Fiche, která svým cílem a obsahem odpovídá zaměření Vašeho projektu. Vaše žádost musí být v souladu se všemi podmínkami uvedenými v dané fichi.

Důležitý je fakt, že většina podmínek Fiche i Pravidel IV.1.2. má stanoven konkrétní typ sankce (písmeno na konci textu podmínky za středníkem), tzn. pokud danou podmínku nesplníte či neprokážete při kontrole, bude na Vás daná sankce uplatněna. Konkrétní popisy typu sankcí naleznete v Části A, bod 14. Snížení částky dotace (str. 11) Pravidel IV.1.2.

Řádky 4. – 9.

Jelikož je Program LEADER jednou z os a tedy součástí PRV, také Fiche z tohoto programu vycházejí. Především v tom, že každá Fiche musí být přiřazena k některému z **opatření PRV**, též jinak řečeno cíle, typy aktivit a některé podmínky jsou shodné jak pro konkrétní

opatření PRV, tak pro Fichi, která je k tomuto opatření přiřazena. Fiche tedy z tohoto opatření vychází.

Fiche dále mohou či nemusí **kombinovat (spojovat) až 3 různá opatření PRV** dohromady, přičemž vždy jedno opatření musí být tzv. „**hlavní**“, a 0-2 další pak mohou být tzv. „**vedlejší**“. **Ze 7 fichí, které Rozvojové partnerství stanovilo, se kombinace hlavního a vedlejšího opatření objevuje jen u Fiche č.1 Rozvoj zemědělských podniků.** Žadatelé, kteří hodlají podat Žádost o dotaci v jiných Fichích, tak ve své Fichi naleznou řádky týkající se vedlejších opatření nevyplněné a nijak se jich netýkají.

Řádky 10. a 11.

Jistě je vhodné seznámit se s řádky **10. Cíl Fiche** a **11. Popis charakteru Fiche** a zauvažovat, zda Váš projektový záměr tomuto cíli a charakteru odpovídá, či jak se jim lze ještě více přiblížit.

Řádek 12. Fiche zakládá či nezakládá veřejnou podporu.

Velmi zjednodušeně řečeno, Evropská unie si už v zakladatelské smlouvě stanovila, že „*se společným trhem jsou neslučitelné jakékoliv formy podpory poskytované státem nebo ze státních prostředků, které zvýhodňováním určitých podniků nebo určitých odvětví výroby narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže, pokud nepříznivě ovlivňují obchod mezi členskými státy*“.

EU však zároveň využívá dotačních nástrojů k rozvoji ekonomických aktivit svých obyvatel, vyrovnávání životní úrovně na území EU, zachování kulturního dědictví apod. Princip dotací už tedy ze své podstaty toto ustanovení popírá. Proto existují velmi podrobné (a nutno říct pro laika velice složité) podmínky, za kterých je takováto **veřejná podpora** (tedy podpora definována výše) slučitelná či neslučitelná se společným trhem EU.

K výkladu **identifikace veřejné podpory** se v praxi užívá následujícího vysvětlení:

Pokud udělená podpora (zjednodušeně řešeno dotace) **splňuje následující znaky:**

- **je hrazena z veřejných prostředků** (v případě fondů EU je tato podmínka splněna vždy)
- **je selektivní** (zvýhodňuje konkrétního podnikatele, skupinu podnikatelů či odvětví výroby na úkor těch, kteří podporu nezískali)
- **narušuje nebo hrozí narušením hospodářské soutěže** (zvýhodňuje nebo potenciálně zvýhodní jakoukoliv ekonomickou činnost, např. nabídku zboží nebo služeb na trhu)
- **má vliv na obchod mezi členskými státy** (u ekonomické činnosti vždy existuje možnost, že bude ovlivněn podnikatel z jiného členského státu),

je takováto podpora identifikována jako veřejná a za slučitelnou (povolenou) **může být prohlášena pouze za určitých podmínek, které její dopad omezují.**

Tedy i podmínky daného opatření (v našem případě fichí) musí být nastaveny tak, aby udělená veřejná podpora byla přípustná. Přiblížení dalších podmínek a druhů veřejné podpory jde nad rámec této příručky, problematiku veřejné podpory si přiblížíme pouze u této Fiche:

Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu zakládá veřejnou podporu

Podpora udělená v rámci této fiche splňuje výše uvedené podmínky, na udělení podpory je tak aplikována tzv. mapa regionální podpory. V ní mají jednotlivé regiony stanoveny max. procenta dotace, které mohou být projektům přiděleny. Pro náš region Střední Morava činí toto maximum 60% pro tzv. „malé podniky“ (méně než 50 zaměstnanců a zároveň roční obrát či bilanční sumu nižší než 10 mil. EUR), 50% pro „střední podniky“ a 40% pro „velké podniky“. O správném zařazení velikosti Vašeho podniku podrobněji v Řádku 20. Druh a výše dotace, str. 14.

Podrobné vysvětlení toho, co je veřejná podpora, nabízí metodický pokyn **LEADER-verejna_podpora_metodika** (ke stažení na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva →Pravidla). **Doporučujeme se s ním seznámit!!**

Řádek 13. Uplatnění inovačních přístupů

Mezi jeden ze základních principů LEADER (viz str 36) patří zavádění inovací a nových technologií na venkov. Řádek 13. ve Fichi přináší popis těch nejzásadnějších inovací, jež by měl Váš projekt obsahovat.

Další žádané inovace přináší na str. 31 též Kapitola 6.3. Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“, z níž na tomto místě citujeme ty, které lze rovněž aplikovat na projekty v rámci této Fiche:

6.3. Zapojení inovačních prvků

Regionální destinační management (sektorová inovace, relevance cestovních ruchů):

Rozvoj spolupráce aktérů působících na poli turistiky a nabídkových programů bude zajištěna destinačním managementem cestovního ruchu, který bude pracovat pod Hranickou rozvojovou agenturou, spoluzaloženou MAS a Mikroregionem Hranicko. Agentura bude rozvíjet nabídkové programy, prezentovat region na veletrzích cestovního ruchu, podporovat distribuci turistických informací a podporovat realizaci záměrů obcí, podnikatelů, mikroregionů, zemědělců v oblasti rozvoje služeb. Koncový příjemce dotace v oblasti rozvoje cestovního ruchu bude mít povinnost se zapojit do spolupráce v oblasti cestovního ruchu (partnerská smlouva).

Certifikace služeb a místních biologických produktů „Vyrobeno na Hranicku“ (sektorová inovace, relevance: cestovních ruchů, rozvoj zemědělství):

Předpokladem dobrého image regionu je zajištění určitého standardu služeb, zvyšování jejich kvality a eliminace jejich negativních dopadů na životní prostředí. Region disponuje označením kvality místních výrobků a služeb s názvem „Vyrobeno na Hranicku“. Tato značka bude využívána pro certifikaci kvality a místa původu. Projekty usilující o podporu vstoupí do společného systému certifikace produktů a služeb "Vyrobeno na Hranicku". Součástí skupiny certifikovaných aktivit jsou i tradiční kulturní akce a služby.

Mobilizace místních zdrojů (průřezová inovace, relevance: všechny priority):

Venkovské komunity zpravidla trpí nedostatkem finančních zdrojů pro rozjezd nových socio-ekonomických aktivit či pro spolufinancování projektů. Realizací programu bude odzkoušeno využívání věčného plnění

spolufinancování projektů. Spolufinancování projektů bude nastaveno na nižší než maximální úrovni a žadatelům bude poskytována podpora při zavádění metody spolufinancování metodou věcného plnění. Průřezovým tématem bude mobilizace místních nefinančních zdrojů komunit, zejména dobrovolné práce obyvatel.

Propojování sektorů rozvoje regionu - obnovitelné zdroje energie, cestovní ruch, revitalizace obcí, lesní hospodářství (průřezová inovace, relevance: všechny priority).

Realizací SPL dojde k propojování různých sektorů rozvoje regionu. Prostřednictvím obnovitelných zdrojů energie dojde k propojení rozvoje zemědělství s rozvojem lesního hospodářství, díky rozvoji cestovního ruchu dojde k propojení cestovního ruchu s rozvojem místních zemědělských a potravinářských produktů, veřejná prostranství propojí rozvoj lesnické infrastruktury a revitalizaci obcí. V neposlední řadě je průřezovým tématem efektivní využívání místních zdrojů, které je integrováno do všech opatření SPL.

Váš projekt samozřejmě může obsahovat další inovativní prvky zde neuvedené. Míra uplatnění inovačních principů bude spolurozhodovat o podpoření Vaší žádosti, je totiž předmětem Preferenčního kritéria č.2 (více o kritériích Řádek 26. str. 19 a Metodický pokyn pro hodnocení projektů)

Řádek 15. Definice příjemců dotace

Řádek pro každou Fichi přesně vymezuje, kdo může být oprávněným žadatelem. V této Fichi mohou dotaci získat dva druhy žadatelů:

1. Zemědělský podnikatel, tedy fyzická či právnická osoba, která podniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
2. Nezemědělské podnikatelské subjekty, pouze pokud činnost zahajují, nebo mají kratší než dvouletou historii v oblasti podnikání v cestovním ruchu ke dni podání Žádosti o dotaci, tedy do historie se započítá skutečně pouze podnikání v oblasti cestovního ruchu, ne jakákoliv podnikatelská činnost.

Upozornění k tomuto Řádku: Jelikož MAS musí na základě kontroly kritérií přijatelnosti (viz Řádek 16., kritérium 3.) ověřit, zda žadatel splňuje definici příjemce dotace, bude MAS v rámci kontroly přijatelnosti požadovat doložení výpisu z obchodního rejstříku, úplného výpisu ze živnostenského rejstříku či jiné osvědčení právního statutu. Tento doklad prosíme, přiložte již k podávané Žádosti o dotaci.

Řádek 16. Kritéria přijatelnosti

Tyto podmínky musí splnit žadatel, aby mohla jeho Žádost úspěšně projít kontrolou přijatelnosti (detailněji o této kontrole viz str. 32)

Kritérium 3. MAS si pro ověření splnění tohoto kritéria vyžádá od žadatele nejpozději v rámci kontroly přijatelnosti výpis z obchodního rejstříku, úplný výpis ze

živnostenského rejstříku či jiné osvědčení právního statutu. Prosíme, abyste tento doklad přiložili již k podávané Žádosti o dotaci.

Kritérium 5. Upozorňuje na skutečnost, že nelze podpořit projekt týkající se pouze stravovacího zařízení. Stravovací zařízení může být předmětem projektu jen jako součást budování ubytovacích kapacit.

Kritérium 6. Přináší omezení velikosti ubytovacích kapacit, které mohou být podpořeny. Pokud se projekt týká ubytovacích kapacit, pak celková kapacita tohoto ubytovacího zařízení (tedy pozor!!! nejen těch lůžek, které jsou předmětem projektu, ale všech) nesmí po dobu vázanosti projektu na účel (tedy 5 let od data podpisu Dohody, více o tom Řádek 19. Podmínka 2. a 5., str. 11 příručky) překročit 60 lůžek. U campů se započítávají pouze stabilní lůžka v chatkách či srubech.

Řádek 19. Další podmínky

Podmínka 1. stanovuje maximální délku realizace Vašeho projektu. Na základě rozhodnutí ministra zemědělství byla tato lhůta v únoru 2009 upravena, proto údaj zde uvedený **NENÍ PRAVDIVÝ**. Přinášíme zde aktuální znění této podmínky i s komentářem:

Váš projekt musí být zrealizován do 24 měsíců od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace mezi příjemcem a SZIF (předpoklad podpisů Dohod je říjen 2009, jedná se ovšem o orientační údaj, který může být ze strany SZIF či MZe změněn!, v dalším textu tedy berte tento milník jako příklad pro snazší pochopení).

Lhůta se zkracuje na 12 měsíců v případě Vašeho závazku splnění preferenčního kritéria *Projekty se zkrácenou dobou realizace* nebo naopak prodlužuje na 36 měsíců v případě financování formou leasingu.

Podmínka 2. upozorňuje žadatele na fakt, že i po skončení projektu musí po určitou dobu trvat tzv. **vázanost projektu na účel**, tedy zjednodušeně řečeno, to co v projektu slíbíte, co vybudujete, co budete provozovat, musí zůstat po tuto dobu zachováno a mít funkci deklarovanou v projektu. Jako příjemci dotace musíte tuto vázanost na účel pravidelně dokládat (monitoring) a v případě kontroly poskytovatele dotace ji na místě prokázat.

Podmínka 5.

Podmínka stanovuje tuto vázanost projektu na účel na dobu 5 let od data podpisu Dohody, tedy zhruba do října roku 2014.

Podmínka 3. se týká vytvořeného pracovního místa. Pokud se v projektu **zavázete k vytvoření pracovního místa** (tento závazek vám umožní získat preferenční body, mzda tohoto zaměstnance však není způsobilým výdajem), přináší **Podmínka 3. lhůtu zachování takového pracovního místa. Ta je stejná jako vázanost projektu na účel, tedy 5 let od data podpisu Dohody o dotaci. Pravidla jsou však benevolentnější v tom, kdy takové pracovní místo musí vzniknout. Nemusí to totiž být už během realizace projektu avšak**

nejpozději 6 měsíců od data převedení dotace příjemci. Jako příklad uveďme mezní variantu: Žadatel realizuje projekt v max. délce, tedy od podpisu Dohody v říjnu 2009 uplyne 24 měsíců v říjnu 2011 a žadatel předloží Žádost o platbu. Několik měsíců potrvá kontrola účetnictví a výstupů projektu, takže dejme tomu v lednu 2012 obdrží dotaci na svůj účet, nejpozději v červenci 2012 tak musí pracovní místo vzniknout. Pracovní místo pak musí být udrženo nejméně do října 2014, tedy 5 let od data podpisu Dohody. Poté už je jen na Vás, jak s takovýmto pracovním místem naložíte. Pokud by zaniklo před tímto datem, hrozí Vám vrácení celé dotace. Samozřejmě, že pracovní místo můžete vytvořit i dříve, na začátku, během i na konci Vašeho projektu, na Podmínku 3. to však nemá žádný vliv. Pokud Váš projekt ukončíte dřív než za 24 měsíců, pak samozřejmě dřívější bude i lhůta pro nejasší datum vytvoření pracovního místa.

Aby to nebylo tak jednoduché, **při vzniku takového pracovního místa je dále potřeba se řídit Přílohou 6 Pravidel IV.1.2.**, která dále velmi podrobně definuje rozsah úvazku, přináší rozdílné podmínky, pokud na takto vzniklé pracovní místo nastoupí zcela nový člověk nebo na tuto pozici přestoupí zaměstnanec, který už u Vás je zaměstnán apod. Podrobné vysvětlení Přílohy 6 jde už nad rámec rozsahu této Příručky, v případě nejasností doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS.

Podmínka 4. se vztahuje k situaci, kdy využití části objektu, který je předmětem Vašeho projektu neodpovídá cíli Fiche, přiřazeného opatření či oblasti podpory (Řádky 5., 10. a 22.). Podmínka jasně stanovuje, že náklady na stavební práce, technologie či materiál, které slouží jiným potřebám než účelu a cílům opatření/podopatření/záměru, nejsou způsobilé ke spolufinancování.

Podmínku si osvětleme na konkrétním příkladu. Předmětem projektu je rekonstrukce kulturního domu, konkrétně sálu (200m²) a restaurace (50m²). V budově je také WC a kotelna, na tyto místnosti se však rekonstrukce nevztahuje. Do způsobilých výdajů nelze zahrnout výdaje na rekonstrukci restaurace, protože její funkce neodpovídá cílům a zaměření Fiche. Tam, kde to jde, tedy budeme účtovat výdaje na sál a restauraci odděleně a do způsobilých výdajů zahrneme pouze výdaje na rekonstrukci sálu. Některé druhy stavebních prací (např. fasáda, rozvody) však takto jednoduše rozdělit nejde a do způsobilých výdajů tak bude zahrnuta poměrná část. Ta se vypočítá dle vzorce uvedeného v této podmínce. Písmeno v je užitná plocha objektu, která je předmětem projektu. Tedy pozor!! Nemusí to být nutně plocha celé budovy, v našem případě to bude plocha sálu a restaurace (bez WC a kotelny). X je plocha objektu, která slouží jiným účelům (tedy restaurace). Y jsou celkové způsobilé výdaje těchto společných nákladů na stavební práce (práce, technologie, materiál, např. 300.000 Kč). Výši způsobilých výdajů těchto společných stavebních nákladů vypočteme jako $z = v * y / (v + x)$, takže $250 * 300000 / (250 + 50) = 250000$. Do způsobilých výdajů za fasádu a rozvody bude možno zahrnout pouze 250.000,- Kč. Zároveň platí, že plocha s jinými účely nesmí tvořit výraznější část objektu. $v / (v + x)$ musí být větší než 0,5, tedy v našem případě $250 / (250 + 50) = 0,83$, v pořádku, podmínka je splněna. V případě nejasností doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS.

Podmínka 6. patří k základním pilířům evropské dotační politiky. Zákaz dvojího financování znamená, že pokud na projekt získáte dotaci z Programu LEADER „Měníme Hranicko“, **nelze** na ten samý předmět projektu **čerpat žádné další finanční prostředky ze státního rozpočtu ČR, státních fondů či jiných fondů EU.** Odhalení takového překryvu povede okamžitě k vyřazení projektu z programu či vrácení plné výše dotace včetně možných penále.

Podmínka 7. Upozorňuje, že žadatel nesmí zvětšit velikost podniku (více o definici velikosti podniku Řádek 20. str. 15), kterou deklaroval při podání Žádosti o dotaci, do doby podání Žádosti o proplacení, může ji pouze zmenšit.

Podmínka 8.

Podmínka říká, že pokud chcete dotaci získat či ji nechcete vracet, musíte mít vyřešeny vlastnické či nájemní vztahy k nemovitostem souvisejícím s projektem.

Nemovitost, která je předmětem projektu, musí být ve Vašem vlastnictví nebo ji musíte mít v pronájmu, nebo si ji budete muset v souvislosti s projektem pronajmout a to nejpozději k datu podání Žádosti o dotaci. Ve Vašem vlastnictví či pronájmu pak musí zůstat po celou dobu vázanosti projektu na účel. Tuto skutečnost musíte být schopni prokázat při kontrole na místě, která Vás může kdykoliv během tohoto období navštívit. Také zde platí, že vázanost projektu na účel trvá po dobu 5 let od data podpisu Dohody. Při kontrole se předkládá buď doklad o vlastnictví či nájemní smlouva, která musí být uzavřena na dobu nejméně 5 let od data podpisu Dohody. Nemovitost tedy nesmíte po dobu vázanosti projektu na účel prodat. U Fiche č.7 ovšem existuje možnost objekt, který je předmětem projektu za určitých podmínek pronajmout dalšímu subjektu, podrobnosti viz Podmínka 10. str. 14)

Nevyřešenost vlastnických/nájemních vztahů bývá častým zádrhelem pro získání (a udržení) dotace, zvláště u různých starších budov či pozemků s komplikovanými vlastnickými vztahy. Pokud víte, že tuto podmínku nejste schopni splnit, nemá smysl dále o podání Žádosti do programu LEADER uvažovat. Pamatujte tedy obzvláště pečlivě na tuto podmínku, při nepředložení požadovaných dokumentů dostanete ze strany kontrolora lhůtu k nápravě, pokud ani pak nebudete schopni vlastnictví/pronájem doložit, znamená to vyřazení Vašeho projektu z dotačního programu nebo po obdržení dotace její vrácení v plné výši včetně možných penále.

U této Fiche patří ovšem mezi způsobilé výdaje taktéž samotný nákup nemovitosti (pozemku či stavby), který může být realizován na začátku, v průběhu ale dokonce také před začátkem Vašeho projektu. Tento způsobilý výdaj je totiž uznatelný, pokud vznikl kdykoliv po 1.1. 2007 (podrobnosti viz Řádek 23. Způsobilé výdaje). V Žádosti musí být samozřejmě prokázána nezbytnost takového výdaje pro realizaci projektu a konkretizována realizace výdaje v časovém harmonogramu. V případě nákupu nemovitosti Vám povinnost prokázání výše uvedeného vzniká datem nákupu této nemovitosti.

Podmínka 9.

Pokud je předmětem projektu budování stezek a tras, musí tyto být veřejně přístupné a jejich užívání nesmí být zpoplatněno.

Podmínka 10.

Podmínka stanovuje, že za určitých podmínek **mohou být** i během vázanosti projektu na účel **podpořené stavby a technologie pronajmuty či být provozovány jiným subjektem, příjemce dotace však musí PŘEDEM požádat o souhlas SZIF.**

Podmínka 11. zavazuje žadatele ve shodě s uplatňováním inovačních přístupů (viz Řádek 13. Fiche) k podepsání partnerské dohody o spolupráci v rámci destinačního managementu cestovního ruchu turistické lokality Hranicko. Tato partnerská dohoda bude podepsána s Hranickou rozvojovou agenturou a to nejpozději do 2 měsíců od ukončení realizace projektu. V každoročních monitorovacích zprávách pak musí žadatel uvádět konkrétní příklady naplnění uzavřené dohody.

Řádek 20. Druh a výše dotace

Bod určuje, jaké procento dotace můžete v dané Fichi získat, u některých fichí je pak toto procento různé pro jednotlivé typy žadatelů. **Přidělené procento určuje, jak velká část Vašich způsobilých výdajů Vám bude zpětně po ukončení projektu (podání a kontrole Žádosti o proplacení) proplacena na Váš účet.** Když tedy Vaše Fiche má přidělené procento dotace např. 60%, znamená to, že nejdříve musíte z vlastních prostředků (nebo z půjčky, úvěru apod.) zafinancovat celý projekt, pak Vám bude navraceno 60% způsobilých výdajů, které jste v rámci projektu vydal. 40% je tedy tzv. **spolufinancování** a musí tak být hrazeno z Vašich vlastních zdrojů.

Pravidla však umožňují zajistit toto spolufinancování také za využití tzv. **věcného plnění**, tedy **poskytnutí vlastními silami zajištěných stavebních prací a dobrovolné neplacené činnosti.** (Poskytnutí vlastních surovin a vybavení je sice v Pravidlech IV.1.2 uvedeno, dle stanoviska SZIF zde ovšem tyto dvě možnosti zůstaly uvedeny omylem a nebudou uznány za způsobilý výdaj). Objem Vaší práce, kterou do realizace projektu vložíte formou věcného plnění, pak vykážete v Žádosti o proplacení, a finanční hodnota této práce dle katalogu stavebních prací bude brána, jakoby se jednalo o Vaše spolufinancování. Jinak řečeno, objemem vlastní práce nahradíte finanční částku, kterou byste někomu jinému za takovou činnost zaplatili. Věcným plněním tak snižujete výši vlastního spolufinancování. Věcné plnění může tvořit dokonce celý objem Vašeho spolufinancování, vždy však musí jít pouze o stavební práce a dobrovolnou neplacenou činnost. Jedná se o dosti komplikovanou záležitost, proto v případě, že hodláte věcného plnění ve Vašem projektu využít, doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS. Sadu podmínek při využití věcného plnění reprodukuje z různých Pravidel PRV také v příručce *Jak na věcné plnění* (ke stažení na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva →Pravidla →jak_na_vecne_plneni.doc).

U Fiche č.7 je využití věcného plnění rovněž zvýhodněno v zisku bodů u preferenčního kritéria č. 12 (podrobněji o tom Metodický pokyn pro hodnocení projektů ve Fichi č.7, ke stažení na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva →Metodický pokyn pro hodnocení projektu)

Podmínka 1.

Jelikož Fiche zakládá veřejnou podporu, řídí se výše dotace tzv. mapou regionální investiční podpory pro opatření III.1.3., která určuje maximální míru dotace v závislosti na místě realizace projektu a velikosti žadatele. Region Hranicko spadá do kolony CZ 07 Střední Morava této mapy, kde jsou přiděleny následující procentní míry dotace:

Region	Malé podniky		Střední podniky		Velké podniky	
	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013	2007-2010	2011-2013
CZ 07 Střední Morava	60 %	60 %	50 %	50 %	40 %	40 %

Pro určení maximální míry dotace, je tak důležité stanovit velikost Vašeho podniku. Tato kategorizace podniků se řídí dle podrobných definic, které naleznete buď v Příloze 4 Pravidel IV.1.2 nebo v doporučení Komise č. 2003/361/EC ze dne 6. května 2003 o definici mikro, malých a středních podniků (Úřední věstník L 124, 20.5.2003, s. 36). **Pro správné zařazení podniku je zásadní, zda Váš podnik je zcela samostatným (nezávislým) subjektem, nebo zda má podíl, rozhodující vliv, vlastnická či hlasovací práva apod. v jiném podniku nebo naopak Váš podnik je někým jiným takto ovládan, spoluvlastněn apod. V takových případech musí být tyto partnerské a propojené podniky taktéž započítávány do výpočtu pracovníků a finančních částek.** V případě, že byt domněnka o existenci takovéto situace u Vašeho podniku existuje, je potřeba se velmi důkladně seznámit s Přílohou 4 Pravidel IV.1.2. a do Žádosti o dotaci uvést pravdivé údaje, pokus o zamlčení těchto mezipodnikových vztahů může být snadno poskytovatelem dotace odhalena a může vést k neproplacení/vrácení celé dotace včetně sankcí. V případě nejasností doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS.

- Pokud tedy Váš podnik i po započtení partnerských a propojených podniků zaměstnává méně než 50 zaměstnanců a zároveň Váš roční obrat (nebo roční bilanční suma) je nižší než 10 miliónů EUR, patříte do kategorie **Malý podnik a máte nárok na 60 % dotace.**
- Pokud Váš podnik i po započtení partnerských a propojených podniků zaměstnává méně méně než 250 zaměstnanců a zároveň (zde máte na výběr) Váš roční obrat je nižší než 50 miliónů EUR nebo roční bilanční suma je nižší než 43 miliónů EUR, patříte do kategorie **Střední podnik a máte nárok na 50 % dotace.**
- V ostatních případech patříte do kategorie **Velký podnik a máte nárok na 40% dotace.**

Podmínka 2.

Jelikož Fiche zakládá veřejnou podporu, je obsah podmínky irelevantní.

Řádek 21. Maximální/minimální způsobilé výdaje

Tento bod je taktéž zcela zásadní. Říká, jaká musí být minimální a maximální výše způsobilých výdajů ve Vašem projektu. **Způsobilé výdaje** jsou takové, u kterých lze žádat o jejich proplacení, tedy stávají se předmětem dotace. Způsobilé výdaje musí splňovat podmínky programu, **musí být konkrétně zmíněny v Číselníku způsobilých výdajů dané Fiche (viz Řádky 23.-25., str. 25)**, musí být přiměřené (ceny v místě a čase obvyklé), hospodárné (minimalizace výdajů při respektování cílů projektu), účelné (přímá vazba na projekt a nezbytnost pro realizaci projektu) a efektivní (maximalizace poměru mezi výstupy a vstupy projektu). Výdaje musí být identifikovatelné, prokazatelné a doložitelné potvrzenými účetními doklady apod.

Váš projekt bude zřejmě obsahovat i nezpůsobilé výdaje, takové pak musíte uhradit pouze z vlastních prostředků. Zde uvedené maximum a minimum tedy neznamená limity celkového rozpočtu projektu.

Pro lepší pochopení nabízíme několik příkladů:

- Váš projekt má rozpočet 2.000.000 Kč a nemá žádné nezpůsobilé výdaje. Vše je v pořádku, způsobilé výdaje jsou pod limitem, přidělená dotace bude tvořit 60% způsobilých výdajů, tedy 1.200.000,- Kč, které Vám budou připsány na účet po úspěšném ukončení projektu. Dosáhl jste max. možné míry podpory.
- Váš projekt bude mít rozpočet 2.200.000 Kč, z toho 2.000.000 Kč jsou způsobilé výdaje a výdaje ve výši 200.000,- Kč nesplňují podmínky způsobilosti výdajů. Vše je v pořádku, způsobilé výdaje jsou v limitu. Ač je rozpočet projektu vyšší o 200.000 Kč, bude přidělená dotace stejně velká jako v případě a), nedosáhnete tedy celých 60% podpory. Snahou tedy je vždy omezit výši nezpůsobilých výdajů projektu.
- Váš projekt má rozpočet 2.200.000 Kč, a všechny výdaje splňují podmínky způsobilosti. Projekt s takovým rozpočtem můžete klidně zrealizovat, ale překročili jste limit a k Žádosti o proplacení tak můžete předložit opět výdaje jen do výše 2.000.000 Kč (název: Způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace), dotace bude tedy činit 60% pouze z této částky a v důsledku tedy nedosáhnete pro celý projekt max. míru dotace.

Jak vidno, do Programu LEADER se můžete přihlásit i s projektem třeba za 6.000.000 Kč, dotaci obdržíte ovšem pouze jako přidělené procento z maximálního limitu dané Fiche (např. u Fiche 7 tedy 60% ze 2.000.000 Kč). Navíc musíte pamatovat na to, že v odpovídající rozsahu musíte uvést a pak také splnit a 5 let udržet všechny výstupy, které v projektu uvedete. Proto je účelnější v takovýchto případech spíše Váš projektový záměr rozetapizovat a do dané výzvy podat jen určitý výsek Vašeho záměru. To ovšem přináší jiné úskalí. Výstupem podpořeného projektu z Programu LEADER i z jiných dotačních programů musí být nějaký funkční celek, stavba, aktivita. Opět podáme jednoduchý příklad. Pokud chci zrekonstruovat dům v dezolátním stavu, ve kterém chci udělat divadlo a klubovnu a celkový rozpočet přesahuje limity dané programem, nemohu záměr rozetapizovat tak, že podám Žádost o dotaci pouze na kompletní výměnu oken, podlah a rozvodů vody, ale kvůli chybějícím elektrickým rozvodům a odpadům nebudou ani

divadlo, ani klubovna po skončení této etapy provozuschopné. Do Programu LEADER musím podat projekt koncipovaný tak, že výstupem bude zprovoznění pouze klubovny, kde zrekonstruuji vše potřebné a vybavím ji pro provozuschopný stav a divadlo ponechám na další etapu. Ač Vám možná takovéto řešení nezní logicky, podmínky programu jsou takto nastaveny.

Řádek 22. Oblasti podpory (typy aktivit)

Tento bod přináší shrnující soupis typových aktivit, které lze z Programu LEADER „Měníme Hranicko“ v dané fichi podpořit. V případě nejasností doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS.

Řádek 23. Způsobilé výdaje

Základním seznamem druhů a typů způsobilých výdajů je tzv. **Číselník způsobilých výdajů**, který přináší soupis evidenčních kódů a názvů jednotlivých způsobilých výdajů (dále jen kódy).

Podrobný popis většiny kódů, především těch specifických pro danou fichi, již jde nad rámec této Příručky, v případě nejasností doporučujeme konzultaci s pracovníky MAS. Na tomto místě však některé vybrané kódy okomentujeme. U některých kódů také připojíme jejich max. povolenou výši, tak jak je uvedena v Příloze č.12 Pravidel IV.1.2. Dále na tomto místě uvádíme časové hledisko způsobilosti výdajů, tak jak je uvedeno v Části A, bodu 6. Podmínky f) (str.6) Pravidel IV.1.2.

Kód 323 Výdaje na zpracování projektové dokumentace

Projektovou dokumentací se v případě pravidel PRV rozumí výdaj, vzniklý za účelem **zpracování popisu projektu dle závazné osnovy, přípravy Žádosti o dotaci, zpracování podnikatelského plánu, marketingové studie, realizace zadávacího řízení, zpracování výsledků veřejných anket, setkání** apod. Projektová dokumentace je tak zde chápána odlišně, než jak ji většina z Vás zná, v praxi se často pojmem projektová dokumentace či projekt rozumí technicko-stavební dokumentace, různé nákresy, stavební řešení a studie, dokumentace pro stavební řízení apod. Takovéto odborné materiály jsou v pravidlech PRV nazývány dokumentací technickou (popis viz níže). Doporučujeme žadatelům si tuto novou terminologii osvojit, při realizaci svého projektu tak předejdete možným nedorozuměním při komunikaci s pracovníky MAS, SZIF a dalších příslušných subjektů.

Pro Váš projekt platí, že **výdaje na vznik Projektové dokumentace lze zařadit mezi způsobilé výdaje max. do výše 20.000,- Kč.** Jedná se o souhrnný limit tohoto kódu, neznamená to, že musí být celý výdaj proplacen pouze jedinému dodavateli. Dále pro Váš projekt platí, že tyto **výdaje jsou považovány za způsobilé, pokud vznikly/vzniknou kdykoli v období od 1.1.2007 do data předložení Žádosti o proplacení.**

Kód 324 Výdaje na zpracování technické dokumentace

Technickou dokumentací se v případě pravidel PRV rozumí výdaj, vzniklý za účelem vzniku stavební dokumentace, technických studií, dokumentace ke stavebnímu řízení, odborných posudků ve vztahu k životnímu prostředí, položkového rozpočtu apod.

Pro Váš projekt platí, že **výdaje na vznik Technické dokumentace lze zařadit mezi způsobilé výdaje max. do výše 80.000,- Kč.** Jedná se o souhrnný limit tohoto kódu, neznámá to, že musí být celý výdaj proplacen pouze jedinému dodavateli. Dále pro Váš projekt platí, že tyto **výdaje jsou považovány za způsobilé, pokud vznikly/vzniknou kdykoliv v období od 1.1.2007 do data předložení Žádosti o proplacení.**

Kód 322 nákup pozemku

Součástí projektu může být i nákup pozemku a to pouze v souvislosti s projektem (např. dořešení vlastnických vztahů přístupové komunikace), nezbytnost tohoto výdaje musí být v projektu dostatečně popsána. **Nákup pozemku tak musí být v projektu brán jako doplňkový výdaj a nelze na něm celý projekt vystavět!** Pro Váš projekt navíc platí, že **způsobilé výdaje na nákup pozemku mohou tvořit max. 10% celkových způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.** Ač Vás tedy třeba bude stát nákup pozemku více jak 10%, do Žádosti o proplacení budete moci uplatnit jen částku do 10% celkových způsobilých výdajů. Pro Váš projekt dále platí, že také tento výdaj je **považován za způsobilý, pokud vznikl/vznikne kdykoliv v období od 1.1.2007 do data předložení Žádosti o proplacení.**

Kód 324 nákup staveb

Součástí projektu může být i nákup staveb a to pouze v souvislosti s projektem (např. odkoupení části budovy, která má jiného majitele), nezbytnost tohoto výdaje musí být v projektu dostatečně popsána. **Nákup stavby tak musí být v projektu brán jako doplňkový výdaj a nelze na něm celý projekt vystavět!** Pro Váš projekt navíc platí, že **způsobilé výdaje na nákup staveb mohou tvořit max. 10% celkových způsobilých výdajů, ze kterých je stanovena dotace.** Ač Vás tedy třeba bude stát nákup stavby více jak 10%, do Žádosti o proplacení budete moci uplatnit jen částku do 10% celkových způsobilých výdajů. Pro Váš projekt dále platí, že také tento výdaj je **považován za způsobilý, pokud vznikl/vznikne kdykoliv v období od 1.1.2007 do data předložení Žádosti o proplacení.**

Pro všechny ostatní kódy/způsobilé výdaje kromě výše uvedených platí, že jsou považovány za způsobilé, pouze pokud vznikly v období od registrace Žádosti na RO SZIF (konec června 2009) do data předložení Žádosti o proplacení.

Kód 325 Příloha 9 Pravidel MAS uvádí tyto příklady výdajů, jež lze zahrnout do tohoto kódu: stavební materiály, stavební práce, technická infrastruktura k budově, přístupy, terénní úpravy, technické zařízení budov. Příloha 12 Pravidel IV.1.2. pak přináší zásadní **limit výdajů v tomto kódu, a to 7000,- Kč na m³ obestavěného prostoru.**

Kód 328 Příloha 12 Pravidel IV.1.2. přináší **limit pro výdaje v tomto kódu, a to 1500,- Kč na m³ obestavěného prostoru.** Do obestavěného prostoru se započítává pouze ten prostor, jehož obnova/modernizace/výstavba je předmětem projektu, ne tedy celá budova (např. při rozšiřování počtu pokojů se započte objem pouze těchto nových pokojů, ne zbytku budovy). Pro ujištění, že splňujete tyto limity, doporučujeme individuální konzultaci s pracovníky MAS alespoň několik dní před podáním Žádosti o dotaci.

Kód 320

Příloha 12 Pravidel IV.1.2. přináší **limit pro výdaje v tomto kódu, a to 50.000,- Kč na 1 km vybudované stezky, trasy**. Do výdajů lze zařadit pouze výrobu a instalaci směrových tabulí, značek, odpočinkových míst a mobiliáře. Nelze zde zahrnout výdaje na terénní úpravy stezek. Dále platí, že trasy a stezky je možno budovat pouze mimo les. V případě, že Váš projektový záměr počítá s vedením trasy i skrz lesní pozemky, je nutná konzultace s pracovníky MAS, za určitých podmínek lze i stezky skrz les podpořit.

Kód 326

Příloha 12 Pravidel IV.1.2. přináší **limit pro výdaje v tomto kódu, a to max. 1.000.000,- Kč**. Pokud bude tedy předmětem projektu pouze modernizace/přestavba/výstavba půjčovny sportovního vybavení, neplatí pro Vás maximální výše způsobilých výdajů z Řádku 21. Fiche, ale právě tento limit 1.000.000,- Kč.

Řádek 26. Preferenční kritéria

Preferenční kritéria jsou hodnotícím nástrojem, kterým Výběrová komise posoudí Vaši žádost. Míra naplnění preferenčních kritérií ve spojitosti s obsahem a zaměřením Vašeho projektu formuje výstupy. Hodnocení preferenčních kritérií následuje po kontrole úplnosti, administrativní kontrole a kontrole přijatelnosti (více o kontrolách kap. 1.5. str. 32)

Jak je vysvětleno v kapitole 2., Program rozvoje venkova má své vlastní cíle s celorepublikovým dopadem na rozvoj venkova. K jejich naplňování slouží jednotlivé osy a opatření tohoto programu. Jedním z nástrojů dosažení těchto cílů je tedy i Osa IV. - Program LEADER 2007-2013, jehož se Rozvojové partnerství účastní. Stejně tak i Rozvojové partnerství má své vlastní specifitější cíle, které jsou ušité na míru potřebám našeho regionu, zároveň jsou ovšem v souladu s cíli PRV. MAS si tyto vlastní specifické cíle stanovila v SPL „Měníme Hranicko“. Také Fiche mají své konkrétní cíle, které jsou jakýmsi dílčím rozpracováním cílů SPL „Měníme Hranicko“. Celou tuto „soustavu“ si představme jako pyramidu, kde odspodu široká paleta konkrétních cílů Fichí pomáhá naplnit specifické cíle SPL, ty pak přispívají k naplňování „nejvyšších“ a nejobecnějších cílů PRV, které jsou na vrcholu této pyramidy.

Aby bylo naplňování všech těchto cílů kontrolovatelné, měřitelné a porovnatelné, uvádí SPL a jednotlivé Fiche sady tzv. **monitorovacích indikátorů**, SPL pak také koncové hodnoty, jichž by měly indikátory po ukončení programu dosáhnout. MAS má tedy jasný zájem na co největším naplňování těchto monitorovacích indikátorů. Jelikož je toto naplňování realizováno právě podporou projektů koncových žadatelů, preferuje MAS takové projekty, které jí s naplňováním indikátorů a tedy plněním svých cílů pomohou nejvíce.

Aby řídicí orgán PRV zvýšil MASkám motivaci k naplňování daných cílů, používá v programu LEADER nástroj finanční motivace. Ten spočívá v tom, že celých 30% finančních prostředků určených každý rok pro všechny MAS účastníky se LEADERu a jejich vybrané projekty, rozdělí od roku 2011 právě podle plnění těchto monitorovacích

indikátorů. Pro MAS i pro žadatele tak má naplňování indikátorů ještě jeden zásadní rozměr. Čím úspěšnější v naplňování indikátorů budeme, tím více prostředků na realizaci Programu LEADER během následujících let získáme a budeme moci na Hranicku rozdělit.

Celý výše uvedený metodický postup vychází z pravidel Osy IV. LEADER PRV a je závazný pro všechny MAS účastnící se Programu LEADER 2007-2013.

Ze všech výše uvedených důvodů si proto jak MZe (Povinná kritéria), tak MAS (Preferenční kritéria stanovená MAS) v jednotlivých Fichích stanovila tzv. **preferenční kritéria**, která pomohou seřadit podané žádosti dle toho, jak která žádost naplňuje cíle dané Fiche, SPL „Měníme Hranicko“ i PRV.

Bod 23. tedy přináší seznam preferenčních kritérií, na základě kterých Vaši žádost obdruje Výběrová komise MAS a sestaví pořadí projektu za každou Fichi. Podrobnosti o procesu hodnocení žádostí viz kap. 1.5. str. 32.

Povinná kritéria jsou shodná pro všechny Fiche, u každé z nich však mají přidělenou různou hodnotu max. bodového hodnocení, tj. u každé Fiche je dle jejího zaměření dané kritérium méně či více důležité.

Popis naplnění preferenčních kritérií ve Vašem projektu je nutno podrobně rozvést v kapitole 6.2. povinné přílohy Osnova projektu, žadatel také musí být schopen prokázat tyto skutečnosti při kontrolách během realizace i v období vázanosti projektu na účel.

Podrobný výklad a míry naplnění preferenčních kritérií obsahuje publikace *Metodický pokyn pro hodnocení projektů k Výzvě č.1/2009 v rámci Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu*, kterou najdete na adrese www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→ **Metodický pokyn pro hodnocení projektu**

Fiche také uvádí postup při stanovení pořadí projektu v případě rovnosti bodů. Při shodném počtu bodů dostanou přednost projekty, které se realizují na katastrálním území obce s vyšší mírou nezaměstnanosti. Míra nezaměstnanosti bude odvozena z oficiálních statistik Úřadu práce v Přerově, vždy za měsíc, ve kterém byla podána Žádost o dotaci.

Řádek 27. Soupis povinných příloh Žádosti o dotaci.

Pzn.: Číslování příloh je u každé Fiche odlišné, navíc ne každá příloha se také týká zrovna Vaší žádosti. Proto prosím přílohy Vaší žádosti očísľujte od 1 a výš přesně dle toho, které přílohy jsou pro Vás relevantní. Číslování příloh dle Fiche tedy nemusíte brát v potaz.

Příloha 1. Nejzásadnější přílohou Žádosti o dotaci je tato příloha, která detailněji popíše Váš projekt a to dle závazné osnovy vycházející z Přílohy 2 Pravidel IV.1.2. MAS ovšem nad rámec tohoto vzoru bude v této příloze požadovat uvedení ještě dalších údajů. **Proto odkazujeme na tomto místě na kap. 1.3. str. 25 této příručky, kde naleznete upravenou a pro Vás žadatele závaznou osnovu, která je převzata z Pravidel IV.1.2. a doplněna o**

požadavky MAS. Nezapomeňte na jeden zásadní požadavek, který se objevil až v průběhu administrace Žádostí v minulé Výzvě a to, že **první strana Osnovy projektu musí být vlastnoručně podepsána statutárním zástupcem žadatele** a to i v případě, kdy bude Žádost o dotaci na MAS podávat zmocněná osoba. Podpis nemusí být úředně ověřen.

Ve Fichi uvedený popis této přílohy musel být převzat v plném znění z Pravidel MAS, a co se týče počtu výtisků, **obsahuje CHYBU!!!** Platí podmínka uvedená ve Výzvě č.1/2009, a to že Žádost o dotaci včetně všech příloh musí být předložena v tištěné i elektronické formě, a to následujícím způsobem:

- **2x v tištěné formě (z toho 1x originál a 1 paré):** Vyplněný formulář včetně všech povinných i nepovinných příloh
- **1x v elektronické formě** na DVD nebo CD-R: pouze vyplněný formulář + povinná příloha Osnova projektu (formáty .doc nebo .pdf)

Příloha 2. se týká **Čestného prohlášení žadatele při podání Žádosti o poskytnutí dotace z Programu rozvoje venkova ČR.** Pro toto čestné prohlášení je nutno vždy použít závazný vzor uvedený v Příloze 7 Pravidel IV.1.2. a to příslušnou verzi dle toho, je-li žadatelem fyzická nebo právnická osoba. **Text čestného prohlášení musí být převzat doslovně a nesmí být měněn** (týká se to především zjištěné praxe z minulé Výzvy, kdy někteří žadatelé, jejichž projekt vyžadoval stavební povolení, z čestného prohlášení sice logicky, ale v rozporu s pravidly, vypustili pasáž týkající se prohlášení v případě, že projekt nevyžaduje stavební povolení). Doporučujeme si tuto stranu z Pravidel přímo vytisknout a vyplnit. Není nutno text přepisovat do Vašeho vlastního dokumentu.

Čestné prohlášení musí být za všech okolností podepsáno statutárním zástupcem žadatele. Pokud Žádost o dotaci osobně podává statutární zástupce žadatele, podepíše čestné prohlášení před pracovníky MAS při podání Žádosti. **Pokud je k podání Žádosti o dotaci zmocněna další osoba, musí být podpis statutárního zástupce na čestném prohlášení úředně ověřen.** Tedy pozor!!! toto čestné prohlášení nemůže podepsat osoba zmocněná k podání Žádosti o dotaci.

Příloha 3. Taktéž Seznam příloh tak jako Příloha 1. Osnova projektu musí být opatřena podpisem statutárního zástupce žadatele a to i v případě, kdy bude Žádost o dotaci na MAS podávat zmocněná osoba. Podpis nemusí být úředně ověřen. Není nutné dodržet pořadí příloh, tak jak je uvedeno ve Fichi, takže pokud se Vám zdá logičtější tuto přílohu zařadit jako první v pořadí, můžete tak učinit. Nezapomeňte uvést u každé přílohy počet stran.

Příloha 4. je pro žadatele irelevantní

Příloha 5. nevyžaduje komentář

Příloha 6.

Jedná se o zcela zásadní přílohu, její doložení patří mezi podstatné podmínky Fiche. **Pokud aktivity Vašeho projektu vyžadují stavební povolení nebo ohlášení stavby, a Vy ho ještě nemáte, je potřeba zhodnotit, v jakém stavu připravenosti je Vaše technická dokumentace projektu, na příslušném stavebním úřadu urychleně ověřit, zda je v možnostech Vašich či stavebního úřadu vám toto stavební povolení či ohlášení do uzávěrky výzvy vystavit. Upozorňujeme, že stavební povolení či ohlášení stavby, které budete přikládat k Žádosti o dotaci, musí být pravomocné!**

Naštěstí u mnoha aktivit jde stavba zcela mimo opatření stavebního úřadu. V takovém případě musíte v této Příloze doložit čestné prohlášení, že na Váš projekt není stavební povolení ani ohlášení stavby potřeba. Závazný vzor tohoto čestného prohlášení naleznete v Příloze 12. Pravidel PRV pro opatření III.1.3. a to příslušnou verzi dle toho, je-li žadatelem fyzická nebo právnická osoba. Tato pravidla si můžete stáhnout zde: http://www.szif.cz/irj/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/eafrd/osa3/1/13/11919_14096182.pdf. Doporučujeme si příslušné čestné prohlášení z Přílohy 12 přímo vytisknout a vyplnit. Není nutno text přepisovat do Vašeho vlastního dokumentu. Ač je toto čestné prohlášení téměř identické s čestným prohlášením, které budete dokládat v rámci Přílohy 2., zkušenosti s administrací Žadostí na SZIFu ukázaly, že je potřeba použít přesně takový závazný vzor, na nějž je v této Příloze ve Fichi odkázáno. Proto prosíme použijte pro tuto Přílohu skutečně vzor z Přílohy 12 Pravidel PRV pro opatření III.1.3. MAS ve shodě s textem Fiche doporučuje toto čestné prohlášení zkonzultovat se stavebním úřadem nebo si nechat přímo vystavit stanovisko stavebního úřadu, že na daný projekt není zapotřebí stavební povolení ani jiné opatření stavebního úřadu.

Čestné prohlášení musí být za všech okolností podepsáno statutárním zástupcem žadatele. Pokud Žádost o dotaci osobně podává statutární zástupce žadatele, podepíše čestné prohlášení před pracovníky MAS při podání Žadosti. **Pokud je k podání Žadosti o dotaci zmocněna další osoba, musí být podpis statutárního zástupce na čestném prohlášení úředně ověřen.** Tedy pozor!!! toto čestné prohlášení nemůže podepsat osoba zmocněná k podání Žadosti o dotaci.

Příloha 7. V případě, že bylo k předmětu Vašeho projektu realizováno stavební řízení nebo jiné opatření stavebního úřadu, pak je nutno předložit kopii technické dokumentace k tomuto řízení/opatření předkládané.

Příloha 8. Pokud takováto technická dokumentace přikládána není, pak je nutno přiložit alespoň půdorys stavby, půdorys dispozice technologie či nákres stezky či trasy v odpovídajícím měřítku. V dokumentu musí být uvedeny rozměry.

Příloha 9. Pouze v případě, že předmětem projektu je budování stezek/tras, musíte doložit souhlasné stanovisko Ministerstva životního prostředí resp. k tomu pověřené Agentury pro ochranu přírody a krajiny s předkládaným projektem. Toto souhlasné stanovisko musí být předloženo dle závazného vzoru, který naleznete v Příloze 11.

Pravidel PRV pro Opatření III.1.3. (str. 52). Pravidla jsou ke stažení na webu www.szif.cz nebo přímo pod tímto odkazem:

http://www.szif.cz/iri/go/km/docs/apa_anon/cs/dokumenty_ke_stazeni/eafrd/osa3/1/13/1191914096182.pdf. Doporučujeme vzor z Pravidel přímo vytisknout a nechat vyplnit. Není nutno text přepisovat do Vašeho vlastního dokumentu. Dále postupujte prosím dle doporučení níže zkonzultovaného přímo s pracovníky AOPK v Olomouci.

Telefonicky se ohlašte buď paní Hodulíkové nebo paní Matoušové (obě tel. 585 238 835) a smluvte si schůzku a domluvte se, komu pošlete emailem žádost o vydání souhlasného stanoviska. Už do tohoto emailu přiložte alespoň mapový podklad místa realizace projektu, případné další **podklady v elektronické podobě**, které k projektu máte (Osnova projektu, technická dokumentace apod.). Na osobní schůzku dovezte Osnovu projektu, technickou dokumentaci a další **podklady v papírové podobě**, pracovníci AOPK si ofotí potřebné podklady a dokumentaci Vám opět na místě vrátí. Po posouzení Vám bude stanovisko zasláno na Vaši adresu. Počítejte s nutnou časovou rezervou (nejméně 14 dní) pro vystavení stanoviska. Stanovisko vydává:

AOPK ČR - Středisko Olomouc, Lafayetteova 13, 779 00 Olomouc, www.olomouc.nature.cz.

Kontaktní osoby: Michaela Hodulíková (tel. 585 238 835, email michaela.hodulikova@nature.cz),
Magda Matoušová (tel. 585 238 835, email magda.matousova@nature.cz).

Vydané stanovisko může obsahovat i dílčí negativní odpovědi k jednotlivým otázkám, zásadní je však, zda na konci stanoviska je vyjádřen celkový souhlas s podporou Vašeho záměru. Pokud zde tento souhlas nebude jasně vyjádřen, Váš projekt bude vyřazen na základě nesplnění podmínek kontroly úplnosti a nebude hodnocen ani Výběrovou komisí.

Příloha 10. Jako ověření vlastnictví a lokalizaci místa projektu je nutno předložit katastrální mapu potvrzenou či vydanou katastrálním úřadem s vyznačením místa realizace projektu. Stačí předložit prostou kopii této mapy.

Příloha 11. nevyžaduje komentář

Příloha 12. U této Fiche je vyžadováno vytvoření Podnikatelského plánu. Návod na jeho vytvoření najdete na str. 41 Kapitola 3. této příručky.

Řádek 28.

Jako nepovinnou, přesto velmi doporučovanou přílohu můžete předložit fotodokumentaci současného stavu místa či předmětu realizace projektu. Výběrové komisi to jistě pomůže v lepším porozumění Vašemu projektovému záměru.

Řádky 29., 30. a 31. se týkají až samotného zahájení a ukončení projektu, komentáře budou součástí Příručky pro příjemce dotace.

Řádek 32.

Výše již bylo pojednáno o stanovených monitorovacích indikátorech. **SPL „Měníme Hranicko“ uvádí základní sadu monitorovacích indikátorů, které bude MAS v jednotlivých**

Ficích u žadatelů/příjemců sledovat (viz tabulka níže). Kromě nich jsou v dané Fichi uvedeny ještě další doplňkové indikátory. Žadatel se ve své žádosti přidělením číselných hodnot zaváže ke splnění takto jím deklarovaných monitorovacích indikátorů. Jejich naplňování bude předmětem kontrol ze strany MAS a ZSIF, jejich neplnění může být sankcionováno.

Tab. Monitorovací indikátory za období 2008 – 2009

Monitorovací indikátor	Relevance k fichi	Jednotka
Počet podpořených projektů	I, II, III, IV, V, VI, VII.	projekty
Nové technologie v zemědělských podnicích	I	technologie
Počet podpořených místních produktů	II	produkty
Lesnická technika	IV	kusy
Počet obnovených veřejných prostranství	V	počet projektů
Nové či obnovené objekty pro volný čas	VI	kusy
Nová pracovní místa	I, II, VII	osoby

1.2.3. Komentář Pravidel IV.1.2.

Po textu aktuální Výzvy a příslušné Fiche jsou Pravidla IV.1.2. třetím závazným dokumentem, jímž se žadatelé/příjemci dotace musí během přípravy, realizace a období vázanosti projektu na účel řídit. Podrobný komentář Pravidel IV.1.2. jde nad rámec této Příručky, veškeré zásadní informace jsou zapracovány do příslušných kapitol a oddílů této Příručky. Žadatelům rozhodně doporučujeme se s obsahem Pravidel IV.1.2. seznámit.

Pravidla IV.1.2. naleznete na adrese www.regionhranicko.cz/leader →Dokumenty ke stažení→Aktuální výzva→Pravidla.

Pravidla jsou rozdělena na 3 části:

Část A – Obecné podmínky jsou obdobné pro všechny žadatele v PRV. Bod 1. přináší soupis základních zkratk a pojmů, body 2.-16. pak soupis jednotlivých podmínek. Např. definice žadatele, postup výběru projektů a podávání žádostí, definici způsobilých výdajů, postup v případě financování leasingem, postupy pro provádění změn v projektu, postup při zadávání veřejných zakázek příjemcem dotace, kontroly, způsob účtování a především typy sankcí. Některé podmínky v Pravidlech IV.1.2. mají na konci textu za středníkem velké písmeno (K,A,B,C nebo D). Tato písmena označují typ sankce, který bude na žadatele/příjemce ze strany SZIF uplatněn při nedodržení podmínky.

Část B – Specifické podmínky přináší další soupis informací a podmínek, nyní už vztažených přímo k opatření IV.1.2. tedy Žádostí o dotaci v Programu LEADER. Všechny relevantní informace týkající se fáze přípravy a podání Žádosti jsou součástí Fichí, proto není potřeba tuto Část B podrobněji studovat.

Přílohy – následující oddíl přináší vzory příloh, které budete přikládat k Vaším žádostem. Upozorňujeme, že zde uvedený obsah povinné přílohy č.1 Vaší žádosti Osnova projektu (zde jako Příloha 2, str. 18) je závazným minimem stanoveným podmínkami Pravidel IV.1.2. a MAS si jej může dle svého uvážení doplnit. **Rozvojové partnerství tak učinilo, proto se pro žadatele stává závazným vzorem této přílohy Osnova projektu, kterou naleznete v následující kapitole této příručky nebo na adrese www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→Formular zadosti, vzory priloh**

1.3. Fáze přípravy osnovy projektu

Osnova projektu

Osnova projektu je jednou z nejdůležitějších povinných příloh, které se předkládají při podání Žádosti o dotaci. Osnova projektu je závazná, předkládá se v tištěné podobě (originál + 1 paré) a v elektronické podobě na CD nebo DVD ve formátu .doc nebo .pdf. Osnova musí vycházet ze závazného vzoru uvedeného v Příloze 2 Pravidel IV.1.2. MAS si však do tohoto vzoru doplnila své specifické požadavky.

Proto jako závazný vzor berte následující osnovu, kterou také naleznete ke stažení na webu www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→Formular zadosti, vzory priloh.

Žadatel ve Výzvě č.1/2009 podávání Žádosti o dotaci podá povinnou přílohu Osnova projektu dle tohoto závazného vzoru:

Podpis statutárního zástupce na 1. straně přílohy

1. *Název projektu*

- Uvedte stručný a výstižný název projektu (v souladu s formulářem Žádostí o dotaci)
- Uvedte název MAS
- Uvedte název Fiche, v rámci které projekt předkládáte, její číselné označení a název hlavního opatření, z něhož Fiche vychází.

2. *Žadatel*

- Uvedte název žadatele, adresu/sídlo žadatele, IČ/RČ (případně datum narození) žadatele (musí být v souladu s formulářem Žádosti o dotaci)
- Uvedte základní přehled činností žadatele (dle Obchodního rejstříku, Živnostenského listu, stanov apod.), které mají vztah k projektu

2.1 *Zpracovatel projektu* – v případě, že projekt zpracovává jiný subjekt

- uvedte název/jméno zpracovatele a kontaktní údaje

3. Popis projektu

3.1 Zdůvodnění projektu

- Uvedte podstatu problému včetně popisu výchozího stavu
- Uvedte, jak přispěje realizace projektu k vyřešení příslušného problému

3.1.1 Inovace projektu

- Uvedte inovační prvky projektu

3.2 Realizace projektu

- Popište konkrétní činnosti, které budou realizovány jako způsobilé výdaje v rámci projektu
- Uvedte předpokládaný časový harmonogram realizace projektu, harmonogram uveďte ve formátu tabulky dle následujícího vzoru (termín podání Žádosti o proplacení v harmonogramu musí být hodný s termínem uvedeným ve formuláři Žádosti o dotaci)

Fáze projektu	Časový harmonogram realizace projektu																								
	01/2008	02/2008	03/2008	04/2008	05/2008	06/2008	07/2008	08/2008	09/2008	10/2008	11/2008	12/2008	01/2009	02/2009	03/2009	04/2009	05/2009	06/2009	07/2009	08/2009	09/2009	10/2009	11/2009	12/2009	
Příprava projektové dokumentace																									
Podání Žádosti o dotaci																									
Realizace výběrového řízení																									
Realizace projektu																									
Podání Žádosti o proplacení																									

- Uvedte místo realizace projektu (v případě více míst realizace, uveďte všechna místa): ulice, číslo popisné a číslo orientační, PSČ, obec, katastrální území, okres

3.3 Technické řešení projektu

- v případě, že bude předložena povinná příloha technická dokumentace, popište projekt formou výtahu ze souhrnné technické zprávy (v rozsahu ½ strany A4)
- pokud technická dokumentace ke stavebnímu řízení předložena nebude a součástí způsobilých výdajů jsou stavební práce, popište technické řešení stavby a technologií (v rozsahu jedné A4) – i v případě např. stěhování, bourání, malování
- uveďte, zda projekt využívá a obnovuje existující budovy nebo stavby evidované v katastru nemovitostí

3.4 Výsledky projektu

- Stručně shrňte výsledky projektu včetně jeho využití v budoucnosti po ukončení realizace projektu
- Uveďte, kolik pracovních míst projektem vznikne (v případě, že žádné pracovní místo nevznikne, uveďte, že projektem nevznikne žádné pracovní místo)

4. Rozpočet projektu

- Uvedte rozpočet projektu = celkové výdaje
- **Celkové způsobilé výdaje projektu:**
 - jasně definujte způsobilé výdaje dle kódů v jednotlivých fichích a vyčíslete jejich výši v Kč. **Uvedte konkrétní položky, které spadají pod příslušný kód** (není nutné vyčíslení)
- **Způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace**
 - Jasně definujte způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace dle kódů v jednotlivých fichích a vyčíslete jejich výše v Kč. **Uvedte konkrétní položky, které spadají pod příslušný kód** (není nutné vyčíslení)
 - Uvedte, které výdaje hodláte realizovat formou věcného plnění (za kolik, dle jakých kódů) včetně fyzikálních jednotek
 - V případě průběžného financování (pouze je-li žadatelem obec nebo svazek obcí) rozdělte způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace na dvě poloviny v souladu s kódy jednotlivých fichí
- **Nezpůsobilé výdaje projektu**
 - Jasně definujte nezpůsobilé výdaje a vyčíslete jejich výši v Kč
- V případě využití leasingu uvedte splátkový kalendář

5. Realizované projekty

- V případě, že jste realizovali nebo realizujete další projekty v rámci jiných dotačních titulů, uveďte jaké, a kdo je garantem příslušného dotačního titulu (v posledních 3 letech)

6. Specifická doplnění pro MAS

6.1. Cíle projektu

- Srozumitelně popište cíle projektu

6.2. Preferenční kritéria a monitorovací indikátory

- Jasně uveďte, jak budete naplňovat jednotlivá preferenční kritéria dle Metodického pokynu pro hodnocení projektu v rámci příslušné Fiche
- Dle Řádku 32. příslušné Fiche uveďte hodnoty monitorovacích indikátorů, které vzniknou realizací projektu

6.3. Čerpání podpory v režimu „de minimis“

- Uveďte výši obdržené podpory v režimu „de minimis“, kterou jste jako příjemce obdržel v letošním rozpočtovém roce 2009 a v letech 2008 a 2007

1.4. Fáze vyplnění formuláře Žádosti o dotaci

Doporučení:

Formulář Žádosti o dotaci vyplňuje žadatel vždy. Doporučujeme vyplnění Formuláře žádosti ponechat až do fáze, kdy budete mít už přesně připravený rozpočet a připravenou finální verzi Osnovy projektu. Údaje v Žádosti i v Osnově projektu totiž musí být identické. V opačném případě, každou změnu, kterou uděláte buď v Osnově projektu nebo ve formuláři Žádosti pak musíte udělat rovněž v druhém dokumentu, přičemž se v tom často chybuje.

V této kapitole jsou okomentovány jednotlivé řádky formuláře Žádosti o dotaci.

Formulář Žádosti o dotaci naleznete na www.regionhranicko.cz/leader →Aktuální výzva→Formular zadosti, vzory priloh nebo na www.szif.cz

!!! Formulář Žádosti o dotaci je vytvořen v aplikaci ADOBE ve formátu .pdf, do kterého se dá vepisovat a celý formulář ukládat. **Pro práci s formulářem slouží program ADOBE Reader, který je běžnou součástí PC, musí však být ve verzi 8.0 a vyšší!!! Pokud máte na svém PC nižší verzi, nebudete moci s formulářem pracovat a výsledky ukládat.** Aktuální verzi programu ADOBE Reader stáhnete na adrese <http://www.slunecnice.cz/sw/acrobat-reader/czech-full/> Po stažení instalačního souboru je nutno program nainstalovat kliknutím na stažený soubor.

!!! Další důležité upozornění pro práci s Formulářem. **Formulář si musíte stáhnout na svůj harddisk a otevírat ho ze svého počítače. Pokud si Formulář otevřete přímo z webového odkazu, nebudete moci změny ukládat. !!!**

Jako podklad pro vyplnění Formuláře použijte Osnovu projektu a příslušnou Fichi.

Strana A1 Informace o žadateli a projektu

Řádek 1 – 6 tyto řádky nevyplňujte

Řádek 7 z nabídky vyberte číslo opatření IV.1.2

Řádek 8 – 11 tyto řádky nevyplňujte

Řádek 12 vypište název projektu, v rozsahu max. 100 znaků i s mezerami

Řádek 13 stručně a srozumitelně popište projekt, v rozsahu max. 200 znaků i s mezerami

Údaje o žadateli:

Řádek 14 označte křížkem, zda jste právnická nebo fyzická osoba

Řádek 15 označte křížkem, zda jste plátce nebo neplátce DPH

Řádek 16 vyplňujete **pouze, pokud jste právnická osoba**, uveďte přesný název dle platného výpisu z obchodního rejstříku nebo jiného osvědčení právní formy

- Řádek 17 vyplňujete **pouze, pokud jste právnická osoba**, ze seznamu vyberte přesný název právní formy
- Řádek 18 - 23 vyplňujete **pouze, pokud jste fyzická osoba**
- Řádek 24 - 25 vyplňuje právnická i fyzická osoba
- Řádek 26 – 35 uveďte adresu sídla, pokud jste zástupce právnické osoby nebo trvalé bydliště v případě, že jste fyzická osoba, dále vyplňte kontaktní údaje
- Řádek 36 – 41 vyplňte pouze v případě, že se liší od adresy sídla nebo trvalého bydliště
- Řádek 43 – 50 uveďte kontaktní údaje na kontaktní osobu, která bude poskytovat informace a se kterou budou komunikovat pracovníci MAS a RO SZIF
- Řádek 51 – 52 vepište číslo běžného účtu a kód banky
- Řádek 53 uveďte předpokládané datum předložení Žádosti o proplacení na RO SZIF = datum po ukončení jednotlivých aktivit projektu a po přípravě závěrečné a monitorovací zprávy. Žádost o proplacení nejprve podáváte ke kontrole pracovníkům MAS. MAS si vyhrazuje na tuto kontrolu 14 dní, zohledněte tedy tuto lhůtu ve svém časovém harmonogramu.
- Po vyplnění strany A1 klikněte na tlačítko „**Kontrola vyplněných údajů**“, pokud jste správně vyplnili všechna pole, zobrazí se Vám okénko „**Kontrola proběhla v pořádku**“

Místo realizace projektu:

- Řádek 54 – 61 vyplňte místo realizace, v případě realizace na více místech, klikněte na pole „přidat místo“.
- Řádek 62 vepište dle místa vyplnění
- Řádek 63 vepište dle data vyplnění, formou DD.MM.RRRR
- Řádek 64 vyplňuje se až při podání Žádosti v kanceláři MAS před pracovníkem MAS, pokud nebude Žádost podepsána před pracovníkem MAS, musí být podpis ověřen
- Řádek 65 **razítko doplňte** při podání Žádosti o dotaci **v kanceláři MAS**
- Řádek 66 – 68 tyto řádky nevyplňujte

Strana A2 Finanční plán a způsobilé výdaje projektu

- Řádek 1 tento řádek nevyplňujte

Struktura financování projektu:

- Řádek 3 uveďte v Kč celkové výdaje projektu
- Řádek 4 uveďte v Kč nezpůsobilé výdaje projektu (např. částka DPH)
- Řádek 5 uveďte celkovou výši způsobilých výdajů (jednotlivé výdaje nesmí překročit limity dle Přílohy 12 Pravidel IV.1.2. - např. výdaje na projektovou dokumentaci max. do výše 20.000 Kč apod.)
- Řádek 6 = částce v řádku 17
- Řádek 7 vepište přidělené procento dotace dle příslušné fiche
- Řádek 8 vypočtete dotaci a vepište
- Řádek 9 - 12 tyto řádky nevyplňujte, generují se automaticky. Částky v těchto řádcích ukazují kolik % a Kč dotace je hrazeno z EU resp. ze státního rozpočtu ČR

Způsobilé výdaje, ze kterých je stanovena dotace:

- Řádek 13 tento řádek nevyplňujte, údaj se vygeneruje dle kódu příslušné fiche

- Řádek 14 **nejprve je nutné vyplnit řádky 7-11 ze strany B1**, poté zvolte kód způsobilého výdaje, dle příslušné fiche
- Řádek 15 vepište výši způsobilého výdaje
- Řádek 16 označte způsob úhrady způsobilého výdaje, VP = věcné plnění ze strany žadatele, L = leasing, O = hotovostní nebo bezhotovostní platbou
- Řádek 17 tento řádek nevyplňujte, položky se sčítají samy, ale jeho **hodnotu přepište do řádku 6 ze strany A2**
- Řádek 18 vepište dle místa vyplnění
- Řádek 19 vepište dle data vyplnění, formou DD.MM.RRRR
- Řádek 20 vyplňuje se až při podání Žádosti v kanceláři MAS před pracovníkem MAS, pokud nebude Žádost podepsána před pracovníkem MAS, musí být podpis ověřen
- Řádek 21 **razítko doplníte** při podání Žádosti o dotaci **v kanceláři MAS**
- Řádek 22 – 24 tyto řádky nevyplňujte

Strana B1 pro opatření IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie – Informace o MAS a fichi

- Řádek 1 tento řádek nevyplňujte
- Údaje o MAS:*
- Řádek 3 tento řádek nevyplňujte, vygeneruje se sám
- Řádek 4 vepište registrační číslo MAS **07/002/41100/671/000041**
- Řádek 5 - 6 tyto řádky nevyplňujte, vygenerují se sami
- Údaje o fichi:*
- Řádek 7,8 uveďte číslo a název fiche (2 – Zemědělské a potravinářské produkty, 3 – Lesnická infrastruktura, 6 – Spolkový život a sport, 7 – Rozvoj cestovního ruchu)
- Řádek 9 označte křížkem, zda fiche zakládá nebo nezakládá veřejnou podporu (7 – Rozvoj cestovního ruchu **zakládá**)
- Řádek 10 vyberte ze seznamu číselné označení hlavního opatření
Fiche č.7 Rozvoj cestovního ruchu:
- Hlavní opatření: **III.1.3. Podpora cestovního ruchu**
- Řádek 11 tento řádek nevyplňujte, vygeneruje se sám
- Řádky 12 - 15 tyto řádky nevyplňujte, žádná vyhlášená fiche nemá 1 či 2 vedlejší opatření
- Řádek 16 - 20 tyto řádky nevyplňujte, vyplní pracovníci MAS po kontrole údajů v Žádosti
- Řádek 21 vepište dle místa vyplnění
- Řádek 22 vepište dle data vyplnění, formou DD.MM.RRRR
- Řádek 23 vyplňuje se až při podání Žádosti v kanceláři MAS před pracovníkem MAS, pokud nebude Žádost podepsána před pracovníkem MAS, musí být podpis ověřen
- Řádek 24 **razítko doplníte** při podání Žádosti o dotaci **v kanceláři MAS**
- Řádek 25 – 27 tyto řádky nevyplňujete

Strana B2 – odlišná pro každou fichi/opatření

Fiche č. 7 Rozvoj cestovního ruchu

strana B2 podopatření III.1.3. v rámci opatření IV.1.2.

Řádek 3,4	vyplní pouze fyzické osoby
Řádek 5	v případě projektu na ubytování doplňte počet lůžek, vzniklých projektem
Řádek 6	v případě projektu na pěší trasy, doplňte počet km vzniklých projektem
Řádek 7	v případě projektu na vinařské stezky, doplňte počet km vzniklých projektem
Řádek 8	v případě projektu na hippostezky, doplňte počet km vzniklých projektem
Řádek 9	uveďte počet pracovních míst, které vzniknou projektem
Řádek 10	v případě projektu na stezky, označte vyhovující odpověď

Po vyplnění všech stran Žádosti o dotaci znovu klikněte na pole „Kontrola vyplněných údajů“ (strana A1). Pokud se zobrazí okénko „Kontrola proběhla v pořádku“ je vaše Žádost z hlediska úplnosti v pořádku, obsahovou část formulář nekontroluje.

1.5. Administrativní postupy příjmu, kontroly a hodnocení Žádostí

Tato kapitola detailně popisuje administrativní postupy prováděné MAS před a při výběru projektů, také jsou zde popsány postupy RO SZIF. Tyto administrativní postupy se v první řadě řídí Pravidly MAS, Pravidly IV.1.2. a Strategickým plánem Leader „Měníme Hranicko“.

Dané kolo procesu výběru Žádostí o dotaci z Programu LEADER „Měníme Hranicko“ je odstartován výzvou (viz kap. 1.2.1. str. 6), která je zveřejněna dle komunikačního plánu SPL. Po každém vyhlášení výzvy probíhá Informační seminář pro žadatele, kde je možno konzultovat projektové záměry a kde jsou podrobně vysvětleny fiche, pravidla programu a doporučené postupy. Konzultovat je možno samozřejmě po celou dobu příjmu žádostí a to prostřednictvím pracovníků MAS.

Příjem žádostí:

Příjem žádostí podávaných v rámci této Fiche bude probíhat v období 6. – 27. dubna 2009 a to v kanceláři MAS, v pracovní dny od 14.00 do 16.00 hod, popřípadě v jinou dobu dle telefonické dohody.

Doporučujeme odevzdání Žádosti nenechávat na poslední chvíli!!!

Žádost je podávána v závazné podobě Formuláře žádosti včetně povinných a nepovinných příloh dle dané fiche a pravidel programu.

Žádost o dotaci se předkládá v tištěné i elektronické formě, a to takto:

- 2x v tištěné formě vyplněný formulář žádosti včetně všech příloh (1x originál, 1x paré)
- 1x v elektronické formě na CD (DVD) a to minimálně vyplněný Formulář žádosti o dotaci a Příloha č.1 Osnova projektu (viz kap. 1.3., str. 25 příručky)

Žádost je přijímána pracovníky MAS z rukou statutárního zástupce nebo pověřené osoby (na základě plné moci, která je úředně ověřena a konkretizována na daný úkol = podání žádosti, a čas = datum podání).

Kontrola úplnosti

Žádost bude zaevidována pod přijímacím číslem a pracovník MAS ihned při příjmu provede **kontrolu úplnosti přijaté žádosti**. V případě neúplnosti žádosti (chybějící povinné přílohy, nesprávný formát příloh, kopie místo originálu, chybějící paré apod.) bude Žádost přijata podmíněčně a žadatel bude o této skutečnosti na místě písemně informován a vyzván k doplnění žádosti ve lhůtě 5 pracovních dnů, přičemž za 1. den je považován den podání žádosti. **Žadatel může potřebná doplnění zaslat poštou**, přičemž pro splnění lhůty je **rozhodující datum doručení dopisu do kanceláře MAS** nebo může **doplnění provést osobně v kanceláři MAS**. Vzhledem ke krátkým časovým lhůtám a ne zcela 100% spolehlivosti České pošty doporučujeme druhou možnost. V případě, že žádost v dané lhůtě nebude doplněna nebo bude doplněna špatně či nedostatečně, bude administrace žádosti ukončena (= žádost bude vyřazena) z důvodu nesplnění podmínek Kontroly úplnosti žádosti.

Administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti

Po kontrole úplnosti žádosti bude následovat **administrativní kontrola**. Při administrativní kontrole MAS provádí kontrolu obsahové správnosti přijatých žádostí a dále provádí kontrolu povinných a nepovinných příloh (jejich správnost, soulad žádosti s osnovou projektu. Úplnost kapitol osnovy projektu apod.). Poté následuje kontrola přijatelnosti dle příslušné fiche (řádek 16. Kritéria přijatelnosti), dle předem připraveného kontrolního listu. V případě shledání odstranitelných nedostatků bude žadatel o těchto nedostatcích písemně informován a vyzván k doplnění či opravě. Lhůta pro doplnění bude 5 pracovních dnů, přičemž lhůta začíná běžet následující pracovní den po odeslání doporučeného dopisu s výzvou k doplnění. **Žadatel může potřebná doplnění zaslat poštou**, přičemž pro splnění lhůty je **rozhodující datum doručení dopisu do kanceláře MAS** nebo může **doplnění provést osobně v kanceláři MAS**. Opět doporučujeme spíše druhou možnost. V případě nedodržení lhůty, nedoplnění či nedostatečném doplnění bude administrace žádosti ukončena (= žádost bude vyřazena) z důvodu nesplnění podmínek administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti. O výsledku kontroly bude žadatel písemně informován nejpozději do 5 pracovních dnů od ukončení kontroly.

Doporučení: K výše uvedenému postupu kontrolu doplňujeme doporučení: Pracovníci MAS nabízejí permanentní možnost konzultací, tak aby se minimalizovalo riziko podání nekvalitní či neúplné žádosti. Pokud budete mít vaši žádost připravenou dříve než poslední dny před uzávěrkou, nabízí se možnost podání žádosti „naněčisto“, tzn. provedení jakési neoficiální „předkontroly“, která umožní odhalit závčas případné nedostatky a dodá více času na jejich doplnění. Rovněž tento postup umožní předem se vyhnout komplikacím při výše uvedených postupech (písemná vyznění, plnění lhůt, celkové prodloužení administrace žádostí, a to všech, nejen té Vaší). MAS proto doporučuje nenechávat podání žádosti na poslední chvíli. V případě neúplnosti či chyb v žádosti tak nemusí být v daný den žádost prozatím zaregistrována a může být ještě bez komplikací opravena.

Opravné úkony

Žadatel, jehož žádost byla vyřazena na základě administrativní kontroly nebo kontroly přijatelnosti, může v případě pochybností podat či zaslat Rozvojovému partnerství Žádost o přezkoumání postupu MAS, a to do 7 pracovních dnů ode dne následujícího po odeslání doporučené zásilky s písemnou informací o ukončení administrace Žádosti (= o vyřazení Žádosti). Žádostí o přezkoumání se poté bude zabývat Programový výbor MAS, který buď potvrdí či opraví kontrolu provedenou manažery MAS. MAS o výsledku přezkoumání informuje žadatele písemnou formou a to nejpozději do 3 dnů od ukončení přezkoumání. Pokud ani pak nedojde ke shodě mezi MAS a žadatelem, má žadatel právo podat Žádost o přezkoumání postupu MAS na příslušné RO SZIF. Žadatel tak musí učinit ve lhůtě 5 pracovních dnů, přičemž lhůta začíná běžet následující pracovní den po odeslání doporučeného dopisu s výsledkem přezkoumání MAS. Žadatel je povinen o podání Žádosti o přezkoumání na RO SZIF informovat Rozvojové partnerství. Po doručení Žádosti o přezkoumání postupu MAS na RO SZIF budou doloženy od MAS veškeré dokumenty týkající se projektu a žádosti o přezkoumání postupu MAS a bude zahájeno jeho přezkoumání. V případě, že byl projekt v rámci výzvy vyloučen neoprávněně, bude MAS písemně vyzvána k nápravě, tj. bude muset opětovně svolat jednání výběrové komise a vyhotovit opravné seznamy.

Žádosti, které prošly kladně i kontrolou přijatelnosti, budou předloženy Výběrové komisi k bodovému hodnocení.

Pzn.: K výše uvedeným opravným úkonům doplňujeme doporučení: Pracovníci MAS mají jednoznačný zájem na tom, aby kontrolami prošly všechny žádosti a mohly tak být předány Výběrové komisi k hodnocení. Udělají maximum pro to, aby žádný z žadatelů neměl k využití výše uvedených opravných úkonů důvod. Proto v případě, že by přece jen Vaše žádost byla vyřazena, upřednostňují a doporučují osobní konzultaci a pokus o dohodu před využitím těchto opravných úkonů. Pracovníci MAS Vám milerádi dopodrobna vysvětlí, jaké nedostatky či chyby vedly k vyřazení Vaší žádosti.

Možnost podání Žádosti o přezkoumání je určena obecně především pro situace, kdy pravidla programu umožňují nejednoznačný výklad, MAS přistupuje ke kontrole netransparentně apod. U zjevných a neodstranitelných chyb Vám tato Žádost o přezkoumání nijak nepomůže k revizi rozhodnutí. RO SZIF u těchto zjevných chyb stanovisko MAS jen potvrdí. Jediným důsledkem tak bude kvůli dodržení předepsaných lhůt výrazné pozdržení a prodloužení administrace a hodnocení všech žádostí. Proto Vás velice prosíme o zvážení využití těchto opravných úkonů a vyzýváme Vás, aby jste se na nás obrátili ještě předtím, než tuto Žádost o přezkoumání podáte. Osobní setkání jistě umožní nalezení shody.

Způsob výběru projektů:

Sestavení pořadí projektů dle preferenčních kritérií daných Fichí má na starosti Výběrová komise. Ta má 13 členů a řídí se Statutem Výběrové komise, který byl schválen Valnou hromadou Rozvojového partnerství dne 22. prosince 2008 (ke stažení na http://www.regionhranicko.cz/dokumenty/ropa/RoPa-Statut_Vyberove_komise_2009.pdf).

Statut Výběrové komise ošetřuje taktéž střet zájmů členů komise v případě, že jsou nepřipustně spjati s žadatelem či zpracovatelem projektu. Každý projekt je hodnocen minimálně třemi členy výběrové komise.

Hodnocení probíhá na základě bodování projektů dle preferenčních kritérií uvedených ve Fichi. Detailní obsah naplnění jednotlivých preferenčních kritérií obsahuje **Metodický pokyn pro hodnocení projektů** (dále jen Metodický pokyn) dané Fiche. Metodický pokyn uvádí pro každé preferenční kritérium podrobný popis, příklady, taxativní výčty, mezní hodnoty apod. a představuje tak žádanou podobu projektů. Metodický pokyn je připraven příslušnou poradní skupinou a kanceláří MAS a před zveřejněním schválen Programovým výborem. Zveřejňuje se současně s Výzvou. Výběrová komise bude náležitě proškolená a seznámena s Metodickým pokynem, a to za použití metod obodování cvičných projektů a následném rozboru hodnocení.

1. zasedání

Na první schůzce se Výběrová komise seznámí s výsledky jednotlivých kontrol. Zprávu o výsledcích kontrol pro zasedání připraví pracovník MAS. Proběhne zde rozřazení žádostí mezi jednotlivé hodnotitele a stanovení harmonogramu hodnocení žádostí. Zásadou je, že jeden projekt bude hodnocen minimálně třemi členy výběrové komise.

Veřejné slyšení žadatelů

V rozmezí 7 až 14 dnů po prvním zasedání Výběrové komise proběhne veřejné slyšení žadatelů, na kterém budou mít žadatelé možnost své projekty představit za přítomnosti členů Výběrové komise a veřejnosti. Veřejné slyšení bude náležitě propagováno v souladu s komunikačním plánem MAS.

2. zasedání

Od Veřejného slyšení žadatelů poběží lhůta 21 dnů pro vypracování hodnocení jednotlivými členy komise. Následně předají do rukou manažera MAS podepsaný bodovací formulář s povinně uvedeným slovním komentářem hodnocení každého preferenčního kritéria. Manažer poté sestaví souhrnnou tabulku pro všechny hodnocené žádosti. Celkový počet bodů se vypočítá jako průměr součtu bodů od každého hodnotitele zaokrouhlený na jedno desetinné místo.

Návrh, včetně pořadí projektu a přidělených dotací, bude připraven manažerem MAS a předán členům komise jako podklad pro druhé zasedání Výběrové komise. Komise nejdříve provede kontrolu bodování projektu a schválení návrhu. Jednotliví členové komise si mohou navzájem vyžádat zdůvodnění přidělených bodových hodnot u jednotlivých kritérií a žádostí. Po schválení výsledného hodnocení a pořadí projektů Výběrovou komisí dojde ke schůzce předsedy Výběrové komise a členů Programového výboru. Předseda podá zprávu o průběhu hodnocení. Programový výbor pak hodnocení schválí nebo v závažných a odůvodnitelných případech vyzve komisi k novému hodnocení. Pro doporučení MAS k realizaci musí projekt získat alespoň 40% maximálního počtu bodů ve Fichi. Komise zároveň stanoví za celou Výzvu pořadí náhradníků. Po schválení návrhu Programovým výborem (cca první polovina června

2009) bude na webu www.regionhranicko.cz zveřejněno pořadí žádostí a seznam doporučených projektů. Hodnocení projektů je neveřejné, zveřejňuje se pouze pořadí projektů s počtem přidělených bodů. Kancelář MAS nejdříve 14 dnů po zveřejnění výsledků hodnocení poskytne neúspěšným žadatelům konzultace, na kterých jim sdělí průměrné bodové hodnocení každého kritéria a reprodukuje slovní komentáře hodnotitelů.

Registrace na RO SZIF

MAS písemně informuje žadatele o výsledku hodnocení a bezodkladně předá podpořené i nepodpořené žádosti k zaregistrování a kontrole na příslušný RO SZIF. Ten pak ověří správnost administrativní kontroly a kontroly přijatelnosti žádostí, kterou na začátku provedla MAS. Po oznámení výsledku kontroly ze strany RO SZIF budou úspěšní žadatelé oficiálně informováni dopisem zaslaným MAS. **Datum zaregistrování žádostí na RO SZIF je zároveň datem, od něhož jsou výdaje projektu považovány za způsobilé.** Váš projekt tedy můžete začít realizovat klidně na druhý den po podání žádosti na MAS. Ovšem pouze v případě, že byl váš projekt vybrán k realizaci a až po datu zaregistrování žádosti na RO SZIF budou výdaje způsobilé, tedy předložitelné k proplacení. V průběhu realizace bude kancelář MAS žadatelům k dispozici ke konzultacím, aby vše proběhlo hladce a bez větších problémů. Podpořené žadatelé budou mít povinnost MAS pravidelně informovat o stavu realizace prostřednictvím půlročních zpráv o realizaci projektu včetně finančního výkazu. Každý podpořený žadatel bude mít na webu regionhranicko.cz vyhrazen datový prostor a přednastavenou prezentaci s jednoduchým redakčním systémem. Tuto prezentaci budou podpořené žadatelé na základě dohody s MAS pravidelně aktualizovat (především kontaktní údaje, fotografie, monitorovací zprávy a aktuality, týkající se jejich projektu). Takováto prezentace umožní všem cílovým skupinám mít přehled o aktuálním stavu jednotlivých projektů. Dále bude základním zdrojem informací pro pracovníky MAS, např. při tvorbě letáků, bulletinů, zpravodajů apod.

RO SZIF po dokončení svých kontrol připraví Dohodu o poskytnutí dotace a písemně vyzve žadatele k podpisu (předpoklad říjen 2009). **Datem podpisu Dohody začíná běžet lhůta 24 měsíců** (resp. 12 měsíců, pokud se k této lhůtě zavážete v rámci preferenčních kritérií nebo 36 měsíců v případě financování formou leasingu), **kdy musí být Váš projekt zrealizován, tedy musí být na RO SZIF předložena Žádost o proplacení dotace.**

MAS má za povinnost tuto Žádost o proplacení zkontrolovat včetně doplňkových podkladů o platbu. MAS si na tuto kontrolu vyhrazuje lhůtu 14 dnů. Žádost o proplacení tedy příjemce nejprve předloží na MAS, kde bude zkontrolována včetně příloh dle kontrolního listu. V případě kladného výsledku kontroly bude formulář Žádosti o proplacení potvrzen pracovníkem MAS a poté předložen na příslušný RO SZIF. V případě nedostatku, MAS na místě písemně vyzve žadatele o doplnění ve stanovené lhůtě.

Kontroly projektů:

Za účelem zjištění stavu místa realizace, průběhu realizace projektu, dodržování vázanosti projektu na účel, pro zajištění hladkého průběhu a eliminaci rizik, budou probíhat **kontroly projektů**. Kontroly budou prováděny RO SZIF za přítomnosti pracovníka MAS. Kontrola bude

příjemci kontroly oznámena v předstihu. MAS si dále bude organizovat vlastní kontroly nad rámec plánu kontrol RO SZIF a podpořený žadatel o ní bude vždy včas informován.

Kontroly budou prováděny na těchto úrovních:

Kontrola před zahájením realizace

- kontrola stavu místa realizace, kontrola výchozích předpokladů, zjištění, zda skutečnost odpovídá situaci popsané v projektu

Kontrola v průběhu realizace

- kontrola naplňování monitorovacích indikátorů
- kontrola dodržování stanoveného harmonogramu = kontrola časového plnění projektu
- kontrola naplňování předpokládaného plánu projektu = kontrola plnění jednotlivých aktivit a výstupů projektu
- kontrola plnění preferenčních kritérií

Kontrola po ukončení projektu

- kontrola dodržení monitorovacích indikátorů
- kontrola vázanosti projektu na účel (zda předmět projektu, např. budova, stroj, slouží účelu projektu, který byl uveden žadatelem v projektu)
- kontrola archivace dokumentu
- kontrola dodržování pravidel publicity
- kontrola splnění preferenčních kritérií

Z kontrol budou vypracovány zprávy o průběhu kontrol, které bude projednávat Programový výbor a budou zasílány na příslušný RO SZIF.

2. NÁZVOSLOVÍ A SVĚT LEADER

Co je to LEADER

Zkratka **LEADER** pochází ze spojení „Liaison entre les actions economic rural“ a v překladu znamená „Propojení aktivit pro rozvoj venkovské ekonomiky“. Hned z počátku je potřeba osvětlit několik spojení, ve kterých je slovo LEADER používáno.

Iniciativa LEADER je jednou ze čtyř iniciativ Evropské unie, která byla schválena Evropskou komisí 14. dubna 2000. Charakteristická je zcela novým způsobem myšlení a zcela novými metodami, kterými přispívá k rozvoji venkova. Filosofie LEADERu je založena na pevném přesvědčení, že místní společenství jsou sama schopna nejlépe řešit vlastní problémy, a že je tedy účelné poskytovat jim maximální možnou podporu. Základními cíly iniciativy LEADER jsou:

- a) zlepšení kvality života ve venkovských oblastech
- b) posílení místního ekonomického prostředí a zhodnocení místní produkce
- c) šetrné zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů
- d) zavádění inovací a nových technologií na venkov

e) posílení venkovské komunity a spolupráce

Těchto cílů je dosahováno použitím **principů LEADER** (někdy uváděno též jako **metod LEADER**). Mezi ty základní patří **přístup „zdola – nahoru“** (nedochází k direktivnímu centrálnímu řízení, zásadní vize, rozhodnutí, strategie rozvoje apod. vznikají a realizují se na lokální úrovni, jsou tvořeny a realizovány místními aktéry rozvoje), **územní příslušnost strategie** (území, na němž se rozvojová strategie realizuje, musí být jednak dostatečně soudržné, jednak dostatečně velké, aby mohl být rozvoj generován zevnitř území), **místní partnerství veřejného a soukromého sektoru: Místní akční skupiny** (detaily viz níže), integrované a vícesektorové akce, budování sítí, spolupráce a inovace. Princip LEADER umí lépe využít specifika jednotlivých venkovských regionů a zeslabuje centralizovaný, administrativní a paušální přístup k regionům.

Pro podporu dosažení cílů iniciativy LEADER a zavádění principů LEADER vyhláší Evropská Unie od roku 2000 podpůrné programy (LEADER I, II, LEADER+), přičemž ten aktuální je **Program LEADER 2007-2013** (dále jen Program LEADER). Tento program umožňuje díky čerpání dotačních prostředků snazší implementaci programu do venkovských oblastí, tak aby po jeho ukončení byly principy LEADER v dané lokalitě nadále využívány a obešly se již bez dalších dotačních prostředků.

Co je to „místní akční skupina“

Pro účelné využití podpory a zajištění dopadů odpovídajících principům a cílům, má Program LEADER svá specifika a je tak značně rozdílný oproti jiným programům Evropské unie. Zásadní odlišností je, že odpovědnost za rozvoj území, naplňování strategie, výběr a kontrolu podpořených projektů přebírají aktéři přímo v regionu, kteří nejlépe znají jeho potřeby, problémy i přednosti. Děje se tak skrze organizace typu „**místní akční skupina**“ (**dále jen MAS**), které fungují na principech doporučených Evropskou unií. Pouze MAS tak mohou přisun dotací z Programu LEADER pro svůj region zajistit, rozdělovat, administrovat a kontrolovat. MAS musí mít právní statut: může se jednat o občanské sdružení (dále jen o.s.), obecně prospěšnou společnost (dále jen o.p.s.) nebo zájmové sdružení právnických osob (dále jen ZSPO). V daném regionu působí vždy pouze jedna MAS, členy se mohou stát podnikatelé, zemědělci, obce, nestátní neziskové organizace (dále jen NNO), spolky či fyzické osoby z daného regionu. V řídicích orgánech i v členské základně MAS musí být zachován vyvážený poměr zástupců veřejného a soukromého sektoru, ten soukromý dokonce musí v řídicích orgánech i v členské základně tvořit většinu. V současnosti působí v české republice zhruba 160 MAS. Postup pro získání podpory z Programu LEADER je pro všechny MAS v ČR obdobný a závazný a lze jej tak osvětlit na příkladu MAS Rozvojové partnerství Regionu Hranicko, která je vyhlášovatelem Programu LEADER „Měníme Hranicko“.

Rozvojové partnerství Regionu Hranicko, o.s.

Místní akční skupina Rozvojové partnerství Regionu Hranicko (dále jen Rozvojové partnerství) působí od roku 2005, kdy vznikla díky projektu INNOREF nejdříve jako neformální sdružení několika institucí se zájmem o spolupráci ve prospěch rozvoje regionu. V roce 2006 pak získala právní subjektivitu jako stejnojmenné občanské sdružení. Základním posláním je podpora členů i ostatních organizací regionu v jednotlivých projektech a aktivitách tak, aby byl zajištěn trvale udržitelný rozvoj celého regionu při maximálním využití potenciálu místních lidských a přírodních zdrojů. Veškeré aktivity jsou postaveny na základě partnerství a vzájemné spolupráci. Činnost MAS přispívá k překonání izolovanosti, posílení místní demokracie, k integraci rozvoje venkova, ke zlepšení spolupráce aktivních subjektů v obcích, většímu zapojení soukromého kapitálu, efektu společného postupu subjektů soukromé a veřejné sféry.

Ke dni vydání této příručky má Rozvojové partnerství 39 členů, 2 zaměstnance, předsedou sdružení je Ing. Filip Konečný, MBA. Důležité je tzv. „území působnosti MAS“, na němž MAS realizuje své aktivity. Pro Rozvojové partnerství je to region Hranicko, tedy katastrální území všech obcí, které spadají pod správní obvod obce s rozšířenou působností Hranice (seznam těchto 31 obcí naleznete v textu [Výzvy č.1/2009](#)).

Rozvojové partnerství svými aktivitami napomáhá k naplňování cílů dokumentu „**Strategie rozvoje regionu Hranicko 2006 - 2013 (aktualizace 12/2007)**“ (dále jen Strategie rozvoje regionu Hranicko, ke stažení na www.regionhranicko.cz/strategie-rozvoje-regionu). Jedná se o základní dokument rozvoje regionu, na němž se shodli Mikroregion Hranicko a Rozvojové partnerství. Popisuje klíčová témata, priority a směr rozvoje, vizi regionu v roce 2013 a sadu opatření, jak tohoto stavu dosáhnout.

Tou nejdůležitější a pro region zásadní aktivitou, kterou může MAS Rozvojové partnerství k výše uvedenému přispět, je příprava, získání podpory a realizace Programů LEADER, které umožní do regionu přivést nemalé finanční prostředky. Rozvojové partnerství už na svém kontě jeden takový úspěch má, a to realizaci Programu LEADER ČR 2006, který byl dotován z národních zdrojů a byl jakýmsi předstupněm či tréninkem MASEk při přípravě na účast v Programu LEADER hrazeném z fondů EU. O **Programu LEADER ČR 2006 „Šance pro Hranicko“** se více dozvíte na www.regionhranicko.cz/rozvojove-partnerstvi-regionu-hranicko/leader/2006. V roce 2006 pak započala intenzivní příprava na získání podpory pro realizaci „evropského“ Programu LEADER 2007-2013.

Stanovy, zápisy, seznam členů a další informace naleznete na webu www.regionhranicko.cz/rozvojove-partnerstvi-regionu-hranicko.

Jak funguje aktuální Program LEADER 2007-2013

V České republice je Program LEADER 2007–2013 součástí **Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013** (dále jen PRV) spravovaného Ministerstvem zemědělství ČR (dále jen MZe), konkrétně **Osy IV. LEADER**. MAS Rozvojové partnerství se při přípravě a podání žádosti o podporu, stejně jako při realizaci Programu řídila a řídí dokumentem **Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, Opatření IV.1.1 Místní akční skupina** (dále jen Pravidla MAS). Znalost tohoto dokumentu není pro žadatele nutná, zásadní informace jsou zapracovány do této příručky. Zájemci ji naleznou na webu www.regionhranicko.cz/leader v sekci Aktuální výzva.

Jak již bylo řečeno, Program LEADER umožňuje díky čerpání dotačních prostředků snazší implementaci principů LEADER do venkovských oblastí. Sama MAS si však musí stanovit priority, kam tuto pomoc nasměrovat. Jednak nelze podporovat ty oblasti, jejichž rozvoj odporuje zásadám udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí či rovným příležitostem. Určité omezení také přináší fakt, že už sama Česká republika stanovila na období 2007 – 2013 prioritní oblasti pro rozvoj venkova, a pouze ty mohou být podpořeny. Přesto všechno zůstává nepřehledné množství témat a oblastí, které jsou z Programu LEADER podporovatelné.

Množství finančních prostředků je ovšem omezené, a pokud by se tato podpora rozprostřela celoplošně a do velkého množství oblastí, její dopad by byl pro region téměř zanedbatelný. Proto pravidla Programu LEADER ve vlastním zájmu nutí MASy stanovit si na celé šestileté období trvání programu tzv. Strategický plán LEADER, v němž MAS ve shodě s vlastní členskou základnou i širokou veřejností a na základě znalosti potenciálu svého území vybere oblasti venkovského života, do nichž tuto podporu nasměruje. Tímto dokumentem pro Hranicko je **Strategický plán LEADER „Měníme Hranicko“** (podrobněji o něm viz níže).

Strategický plán LEADER „Měníme Hranicko“ naleznete na adrese www.regionhranicko.cz/leader → Dokumenty ke stažení.

Příprava Strategického plánu LEADER „Měníme Hranicko“

Příprava tohoto šedesátistránkového strategického dokumentu se datuje již od roku 2006. Rozvojové partnerství zahájilo přípravu stanovením tří klíčových témat pro rozvoj Hranicka, která byla odvozena ze Strategie rozvoje Regionu Hranicko, a to zemědělství, revitalizace obcí a podnikání a cestovní ruch. Ke každému tématu byla vytvořena pracovní skupina, jejichž schůzky proběhly v měsících březnu, květnu, září a listopadu 2007 (zápisy a prezentace z veřejných setkání naleznete na www.regionhranicko.cz/leader → Dokumenty ke stažení → Příprava a vznik SPL). Každá pracovní skupina diskutovala silné a slabé stránky regionu, navrhla priority využití dotačních prostředků a také stanovila k příslušnému tématu dotační tituly, hlavní tvůrci pak rozpracovali výsledky jednání do podoby finálního

dokumentu a celkem 7 fichí. Po celou dobu se k výsledkům jednání, k zaměření a obsahu dokumentu mohla kromě členské základny vyjádřit též široká veřejnost. Příprava byla uzavřena v prosinci 2007 definitivním schválením dne 12.12.2007 Valnou hromadou Rozvojového partnerství.

Strategický plán LEADER (dále jen SPL) „Měníme Hranicko“ byl zásadní součástí Žádosti o realizaci SPL, kterou Rozvojové partnerství podalo spolu s dalšími 98 MAS v 1. výzvě k předkládání Žádosti o realizaci SPL, kterou vyhlásilo Ministerstvo zemědělství (dále jen MZe) v rámci Osy IV. PRV, opatření IV.1.1. Místní akční skupina. MZe žádost včetně SPL posoudilo, schválilo a doporučilo k realizaci spolu s dalšími 47 úspěšnými MAS z ČR (Rozvojové partnerství se v počtu bodů umístilo dokonce na 9. místě!!). V 2. výzvě, která byla uzavřena na podzim 2008, bude vybráno dalších 32 MAS, celkem se tedy do Programu LEADER 2007-2013 v ČR zapojí 80 MAS.

Z obsahu SPL „Měníme Hranicko“

Jedná se o integrovanou strategii, která používá globální přístup založený na interakcích mezi subjekty, sektory a projekty, strategický plán je postaven na pro region charakteristických tématech a využívá místních zdrojů, sjednocuje subjekty a projekty z různých oblastí. Naplňuje cíle a principy LEADER. SPL nesmí být pouhým seznamem projektů nebo seskupením sektorových opatření. Důraz je kladen taktéž na dopad plánu na ženy, mladé lidi a zemědělce. Strategie musí prokázat, že se opírá a má souvislost s daným územím zejména v socio-ekonomických otázkách. Musí prokázat svoji opodstatněnost a trvalou udržitelnost v tom smyslu, že zdroje nebudou využívány na úkor budoucích generací.

Celá třetina dokumentu je věnována hloubkové analýze regionu. Hodnotící analýza ukázala přednosti, nedostatky, šance a ohrožení rozvoje regionu Hranicko. Rozebrána byla demografická struktura obyvatel, vzdělanostní struktura a úroveň, zaměstnanost, ekonomické subjekty, průmysl, neziskový sektor, životní prostředí, cestovní ruch, specifika daného území, historická i současná soudržnost území, na němž MAS působí. Po SWOT analýze, která následně odhaluje příležitosti, ohrožení a silné a slabé stránky regionu, pokračuje SPL stanovením strategie, tedy, jakým směrem se chce dále region rozvíjet, jaké k tomu použije nástroje, jakých cílů chce dosáhnout. Vyjmenovává též, jaké inovační prvky budou využity. Další kapitola představuje samotnou MAS Rozvojové partnerství, její historii, zkušenosti, řídicí procesy, vnitřní organizaci a zdroje pro svou činnost. Dokument dále podrobně popisuje systém administrace, řízení, monitoringu, kontroly a hodnocení realizace Programu LEADER „Měníme Hranicko“ (podrobnosti o těchto postupech viz kap 2.5. str. 43), závěrečná kapitola pak popisuje zapojení mladých lidí, žen a zemědělců do struktur MAS, přípravy a realizace programu.

SPL „Měníme Hranicko“ je základem pro celou šestiletou realizaci Programu LEADER „Měníme Hranicko“.

Program LEADER „Měníme Hranicko“

SPL „Měníme Hranicko“ je tedy strategickým dokumentem popisujícím směr, nástroje a cíle rozvoje regionu. Díky úspěchu Žádosti o realizaci tohoto SPL tak k dosažení těchto cílů vyhláší Rozvojové partnerství Regionu Hranicko pro období 2008-2013 **Program LEADER „Měníme Hranicko“**. Jedná se o dotační program, který na základě každoročních místních výzev k předkládání **Žádostí o dotaci na realizaci projektů v rámci opatření IV.1.2 „Realizace místní rozvojové strategie“ Programu rozvoje venkova ČR** (dále jen Žádostí o dotaci) bude podporovat nejpřínosnější projekty ve vybraných oblastech. MAS totiž nechce (a ani nemůže) čerpat celou velkou dotaci jen pro svou činnost či projekty vlastních členů. MAS zde spíše funguje jako jakýsi prostředník, který je znalý specifík svého regionu a tedy nejlépe schopen rozhodnutí, které projekty nejvíce přispějí k naplňování cílů SPL. Zhruba 85% celé alokace (přidělených finančních prostředků) tak poputuje k nejrůznějším úspěšným žadatelům z Hranicka. Žadatelé nemusí být v žádném vztahu k MAS, musí však splnit všechny podmínky dané programem, aby dotaci mohli získat. Zhruba 15% dotace pak MAS využije pro řízení a administraci programu, na vzdělávání svých členů i široké veřejnosti, kontrolu konečných příjemců dotace, na propagaci svou i podpořených projektů.

Detailní popis Programu LEADER „Měníme Hranicko“ a návod, jak se do tohoto programu zapojit (získat dotaci, úspěšně zrealizovat svůj projekt a udržet jeho výsledky) je obsahem ostatních kapitol.

3. STRUČNĚ O PODNIKATELSKÉM PLÁNU

Podnikatelský plán je povinnou přílohou Žádosti o dotaci podávané v rámci Fiche č.1 Rozvoj zemědělských podniků (a Fiche č.7 Cestovní ruch). Plán usnadní Výběrové komisi vyhodnocení Vašeho projektu a to především v preferenčních kritériích Zvýšení produktivity práce, Přidaná hodnota projektu příp. Uplatňování inovačních přístupů.

Podrobný návod na jeho vytvoření jde nad rámec této Příručky, nabízíme Vám ale alespoň stručnou základní charakteristiku a odkazy na další zdroje.

Co je to podnikatelský plán

Podnikatelský plán je považován za jeden z nejdůležitějších pilířů úspěšného podnikání, popisuje základní smysl existence firmy, dlouhodobý cíl a cestu k jeho dosažení. Dobrý podnikatelský plán může podnikateli přinést peníze - v případě, že přesvědčí banku, solventního investora či poskytovatele dotace. Protože podnikatelský plán obsahuje všechny důležité informace týkající se firmy a podnikání, je prostředkem k tomu, jak porovnat představy o podnikání s realitou, např. cíle podnikatele, financování, rizikové faktory, silné a slabé stránky konkurence či strategie vedoucí k dosažení stanovených cílů. Pomáhá lépe se orientovat jak v začátcích, tak v průběhu podnikání. Existují různé varianty, záleží tedy na podnikateli, jakou formu bude podnikatelský plán mít.

V podstatě neexistuje žádný závazný předpis, co má podnikatelský plán obsahovat a jak má být upraven.

Obecná struktura podnikatelského plánu

- Ü **stručný popis podnikatelského záměru** - cílové skupiny zákazníků na trhu, strategie a její implementace
- Ü **popis podnikání** – charakteristika odvětví podnikání v makroekonomickém prostředí, charakteristika oboru a jeho specifík, důvody pro podnikání
- Ü **marketing** – výzkum trhu a analýza dat (potenciální zákazníci, velikost celkového trhu pro daný produkt či službu, velikost tržního podílu), analýza konkurence (kdo jsou vaši konkurenti, jejich silné a slabé stránky, charakteristika současných a budoucích dodavatelů a jejich zdrojů)
- Ü **místo podnikání** – zmapování místa podnikání, vzdálenost dodavatelů
- Ü **finanční plán** – tržby (a jejich vývoj ve dvou letech), počáteční provozní prostředky, výdaje, cash flow, předběžný výkaz výnosů a nákladů, propočet základních poměrových ukazatelů, výpočet bodu zvratu (stanovení výše tržeb, od které dochází k vytváření zisku), plán financování
- Ü **management** – klíčoví pracovníci, předpokládaná potřeba zaměstnanců, hrubý propočet mzdových prostředků, organizační struktura a postavení jednotlivých lidí v ní
- Ü **kritická místa** – potenciální riziko nepříznivého vývoje na trhu dodavatelů, vliv konkurence, náklady vstupu na trhy EU, základní způsoby práce s jednotlivými druhy podnikatelských rizik
- Ü **hlavní projekty podporující podnikatelský záměr** – žádosti o dotace, stav a plán vývoje nových produktů, plán změny
- Ü **vlivy sociální odpovědnosti na firmu** – životní prostředí (kontrola znečišťování, obaly, recyklace, likvidace odpadů), energie (opatření k úspoře energií, alternativní zdroje energie), produkt (bezpečnost produktu a požadované normy)
- Ü **základní časové etapy** – harmonogram s nejdůležitějšími etapami jednotlivých aktivit
- Ü **výsledky podnikatelského plánu** – shrnutí výsledků a ekonomických přínosů

Pro účely Programu LEADER „Měníme Hranicko“ by Podnikatelský plán měl mít max. rozsah 10 stran (A4). Zaměřte se především na ekonomické přínosy projektu, které musí být v podnikatelském plánu specifikovány.

Odkazy kde naleznete návod na sestavení podnikatelského plánu:

<http://www.podnikatel.cz/start/tipy-a-triky/jak-sestavit-podnikatelsky-plan/>

<http://www.finance.cz/zpravy/finance/156609-podnikatelsky-plan-zakladem-uspechu-v-podnikani/>

<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podnikatelsky-plan/co-obsahuje-podnikatelsky-plan-elev-pitc/1001521/38527/>

<http://ipodnikatel.cz/5-duvodu-proc-psat-podnikatelsky-plan.html>

<http://www.cvca.cz/cs/podnikatelska-prirucka/jak-sestavit-podnikatelsky-plan.html>

Autoři publikace: Mgr. František Kopecký, Gabriela Olivová, DiS.

Vydala: MAS Rozvojové partnerství Regionu Hranicko v březnu 2009, verze01